наша
свабода
№32 ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

16 ЧЭРВЕНЯ 2000 года ПЯТНІЦА

Адрас: 220123, г.Мінск, а/я 103
E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

Российские власти в походе на непослушные СМИ

Во вторник в Москве в здании Генеральной прокуратуры был арестован глава холдинга «Медиа-Мост».

Гусинский подозревается в совершении преступления, предусмотренного статьей 159 УК РФ (хищение чужого имущества в крупном размере группой лиц путем обмана и злоупотребления доверием с использованием служебного положения). Согласно официальному сообщению, «следствие считает, что в результате ряда незаконных действий Гусинский вместе с некоторыми руководителями Федерального государственного предприятия «Российская государственная компания «Русское видео» изъяли из собственности государства имущество стоимостью не менее десяти миллионов долларов США».

Комментируя происшедшее, известный Генри Резник заявил: «Если сейчас люди хотят, чтобы не настало второе издание отечественного фашизма, то зарвавшейся камарилье надо дать по рукам». Однако, как отметил адвокат, к сожалению, в эту камарилью «входят руководители силовых ведомств». Единственное, чего они боятся, — это гласности, «а гласность будет обеспечена», считает адвокат. По словам Г.Резника, «арест был произведен в лучших традициях КГБ 30-х годов — то есть с колоссальными нарушениями правовых норм».

У большинства российских политиков арест Владимира Гусинского вызвал однозначную реакцию. Они сходятся во мнении, что последние события носят исключительно политический характер. Руководитель фракции СПС Госдумы Борис Немцов считает, что президент должен отреагировать, в противном случае он лишится доверия со стороны общества. Б.Немцов призвал президента отправить в отставку руководителя кремлевской администрации Александра Волошина.

От имени Национальной ассоциации телевещателей ее президент Эдуард Сагалаев заявил, что арест Гусинского сбрасывает завесу двусмысленности с действий властей. По его мнению, совершенно ясно, что Россию хотят отбросить к состоянию общества, в котором политические свободы и инакомыслие считаются уголовным преступлением. От имени ассоциации Эдуард Сагалаев также потребовал наказать виновных в попытке подорвать авторитет нашей страны в глазах сограждан и мировой общественности. ►

Окончание на стр.2

Кого мог встретить Латыпов в Ливии

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

Прошедший визит в Великую Ливийскую Джамахирию белорусской делегации во главе с вице-премьером, министром иностранных дел Уралом Латыповым совпал по времени с визитом Билла Клинтона в Москву. Как известно, до сих пор Ливия остается в американском списке стран-изгоев, которых обвиняют в пособничестве международному терроризму. Пока В. Путин разговаривал с Б. Клинтоном в Москве, белорусский вице-премьер вел переговоры в Триполи с ливийским руководителем Муамаром Каддафи. На совпадение этих двух визитов обратили внимание некоторые наблюдатели, полагая, что таким образом, будучи также в изоляции, нынешнее руководство Беларуси хоть как-то хочет обратить на себя внимание. Однако, как стало известно позже, заслуживает внимания другое совпадение.

Кроме делегации из Беларуси, в Ливии гостил и руководитель правящей Австрийской партии свободы Йорг Хайдер, который также вел переговоры с Муамаром Каддафи. Как относится мировое сообщество к этому австрийскому политику, общеизвестно. К примеру, западные страны , обвиняемые Минском в политике двойных стандартов, не пожалели своего союзника Австрию и объявили ей бойкот из-за прихода к власти радикал-националистов. Й. Хайдер пользуется репутацией политика, с которым не принято общаться приличным людям. Скандальную известность получили его высказывания о положительных аспектах исторической роли Адольфа Гитлера. Поэтому трудно себе представить, чтобы встречались между собой австрийские и белорусские гости Муамара Каддафи. Так уж совпало, что во время нахождения У. Латыпова в Ливии в Минске новый посол Австрии вручал верительные грамоты А. Лукашенко, который отметил высокий уровень белорусско-австрийских отношений. Если сравнивать объявленные итоги прошедших двух визитов, то у Й. Хайдера они оказались повесомее. Следует напомнить, что, помимо партийного руководства, Й. Хайдер руководит и федеральной землей Каринтия. Так вот, после визита в Ливию он объявил о начале продажи в своей Каринтии дешевого бензина и дизельного топлива из Ливии. И цены на которые в среднем на 12 % ниже общеавстрийских. Вот бы так добывать дешевое топливо белорусским колхозам! Но не только дешевое топливо из Ливии сгодилось бы для нынешнего руководства Беларуси. Говорят, что долгое время Ливия была крупным спонсором партии Хайдера, которая добилась успеха на парламентских выборах. А сын Муамара Каддафи изъявил готовность возглавить следующую предвыборную кампанию Йорга Хайдера, после которых, считает сын Каддафи, Хайдер станет канцлером Австрии. В связи с предстоящими выборами в Беларуси, надо полагать, ливийские политтехнологи и деньги оказались бы востребованными. Правда, если предсказания сына Каддафи сбудутся, то тогда Австрия может оказаться в такой же изоляции, как и нынешняя Беларусь. ■

ГАРАЧАЯ ЛІНІЯ

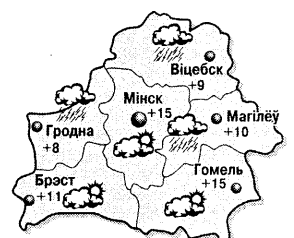
■ **15 чэрвеня на Магілёўскім аўтамабільным заводзе адбылося ўрачыстае мерапрыемства з нагоды выпуску тысячнага самазвала маркі «МаАЗ 75051».** Першыя пяць падобных машынаў былі выпушчаныя на Магілёўскім аўтазаводзе ў 1976 годзе. «МаАЗ 75051» — поўнапрывадная машына грузападымальнасцю 23 тоны. Асноўным яе пакупнікам з'яўляюцца расійскія кампаніі, якія займаюцца будаўніцтвам нафтавых свідравінаў, у прыватнасці — у Цюменскай вобласці. Самазвалы прызначаныя для перавозкі сыпучых грузаў і добра зарэкамендавалі сябе ва ўмовах сібірскага бездарожжа і на балоцістых глебах.

■ **Старшыня Дзяржаўнай думы Расіі Генадзь Селязнёў лічыць неабходным стварыць спецыяльную камісію па пытанні аб далучэнні Югаславіі да беларуска-расійскага Саюза.** Але, канстатаваў Г.Селязнёў, ад выканаўчых уладаў Югаславіі актыўных ініцыятываў не паступае, пакуль усё ініцыіруецца на ўзроўні парламентарыяў.

■ **У ЗША па абвінавачванні ў шпіянажы на карысць СССР арыштаваны палкоўнік амерыканскай арміі ў адстаўцы Джордж Трафімаф.** Згодна з паведамленнем генеральнай пракуратуры ЗША, Дж.Трафімаф падазраецца ў перадачы сакрэтнай інфармацыі савецкай выведцы ў час сваёй службы ў Нюрнбергу (Германія) у годы «халоднай вайны». З 1969 па 1994 год ён займаў пасаду начальніка аднаго з падразздзяленняў арміі ЗША, якія месціліся ў Германіі.

■ **Старшыня камітэта абароны польскага парламента Браніслаў Камароўскі ўчора быў прызначаны міністрам абароны Польшчы.** На гэтай пасадзе ён змяніў Януша Анішкевіча, чыя партыя Унія Свабоды на мінулым тыдні пакінула правячую кааліцыю. Перад новым міністрам абароны стаіць цяжкая задача мадэрнізацыі арміі для прывядзення яе ў адпаведнасць з стандартамі NATO.

НАДВОР'Е НА ЗАЎТРА

Курс наяўнага долара на «чорным рынку» 980

Папраўкі да Выбарчага кодэкса трапілі ў парламент

Юрый ПАЦЁМКІН

Аляксандр Лукашэнка накіраваў у Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу законапраект «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Выбарчы кодэкс Рэспублікі Беларусь». Аляксандр Лукашэнка прапануе парламентарыям разгледзець дакумент у тэрміновым парадку адразу ў двух чытаннях. Гэта азначае, што папраўкі павінны быць разгледжаныя на працягу дзесяці дзён.

Як паведаміў намеснік старшыні пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце Мікалай Лазовік, у Выбарчы кодэкс мяркуецца ўключыць шэраг паправак, выпрацаваных падчас дыялога грамадска-палітычных сілаў. У прыватнасці, мяркуецца ўнесці палажэнне аб унутраных назіральніках. Гэтае пытанне раней рэгулявалася пастановамі Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў. Пры гэтым, зазначыў М.Лазовік, функцыі і статус унутраных назіральнікаў не змяняюцца.

Уводзіцца і новая форма бюлетэняў для галасавання — так званы «пазітыўны бюлетэнь». У выніку замест стамлялынага выкрэслівання неўпадабаных кандыдатаў выбаршчык будзе ставіць пэўны знак толькі насупраць таго кандыдата, за якога ён жадае падаць голас. Апрача таго, некалькі спрашчаецца збор подпісаў за кандыдатаў, а Цэнтральная камісія павінна за свой кошт выдаваць зводныя плакаты ўсіх кандыдатаў у дэпутаты.

Мяркуецца таксама змяніць парадак вылучэння кандыдатаў ад палітычных партыяў. Законапраект устанаўлівае, што вылучаць кандыдатаў партыі змогуць не толькі тады, калі ў выбарчай акрузе ёсць іх пярвічная арганізацыя, але і пры наяўнасці ў ёй іншых партыйных структураў.

Яшчэ адно новаўвядзенне: кандыдаты абавязаны прадстаўляць дэкларацыю аб сваіх даходах і маёмасці.

Мяркуецца, што 20 чэрвеня дакумент будзе абмеркаваны на пашыраным пасяджэнні савета палаты, а 22 чэрвеня — разгледжаны на пленарным пасяджэнні. ■

Запазычанасць за газ блізкая да 360 мільёнаў долараў

Яўген ГРУБІЧ

Паводле даных на 1 чэрвеня, запазычанасць беларускіх спажыўцоў прыроднага газу склала 359,2 мільёна долараў ЗША. Разам з тым, як паведамілі ў канцэрне «Белпаліўгаз», аплата за ўжыты газ з пачатку 2000 года складае 98 працэнтаў, а ў траўні прадпрыемствы і арганізацыі Беларусі разлічыліся за газ фактычна на 100 працэнтаў.

Штогод народнай гаспадаркі Беларусі пастаўляецца больш чым 15 мільярдаў кубаметраў прыроднага газу. ■

Российские власти в походе на непослушные СМИ

Окончание. Начало на стр.1

Всемирный еврейский конгресс (ВЕК) выразил обеспокоенность в связи с арестом Владимира Гусинского, который расценивается как признак сползания России к репрессиям советской эпохи. По заявлению исполнительного директора конгресса Алана Стейнберга, лидеры американских евреев намерены выразить в связи с этим фактом официальный протест. Для Всемирного еврейского конгресса В.Гусинский является не только владельцем ряда мощных СМИ, но и руководителем российского отделения ВЕК. Поэтому его арест здесь рассматривают также как часть широкого наступления на интересы еврейской общины в России. Кампания против В.Гусинского у руководства Всемирного еврейского конгресса вызывает большую озабоченность в связи с тем, что Россия, с ее 800-тысячным еврейским населением, имеет давнюю историю антисемитизма, подчеркнул А.Стейнберг.

Видимой причиной ареста Владимира Гусинского и нападок на возглавляемый им медиа-холдинг стал пресловутый тезис Путина о «равноудаленности» олигархов от власти. Детализированный сочувствующими нынешнему курсу Кремля СМИ и влюбленными в Путина политтехнологами, этот тезис из элемента общей конструкции превратился чуть ли не в определяющий вектор. Складывается впечатление, что накануне XXI века власть серьезно решила, что пресса – тормоз для реформ, что пресса в своей критике антипатриотична и, что самое главное, из этих представлений власть должна делать жесткие выводы.

Аргументом для подобных умозаключений выдвигается широкая поддержка масс, высказанная власти во время прошедших выборов. Возврат к идеям европейских просветителей XVIII века – некий общественный договор монарха со своим народом – через три столетия возвернулся чудовищной карикатурой, более похожей на апелляцию Сталина к массам в конце 20-х – начале 30-х годов, чем на динамичную доктрину современности. «Народ поддерживает власть, а буфер между властью и народом, все эти ангажированные антипатриотичные СМИ, до неузнаваемости искажают ситуацию», – вот основной посыл власти текущему моменту. Разговор о Гусинском – это разговор исключительно в контексте свободы прессы. Это словосочетание, «свобода прессы», повторялось и еще будет повторяться такое количество раз, что простого обывателя затошнит раньше, чем он даст себе труд задуматься: разговор-то, собственно, о нем. Сегодня и завтра будут говорить, что Гусинский и пресса для власти – суть разное, что олигарх олигархом, а НТВ и «Эхо Москвы» – вот они, работают. Но ведь, как уже справедливо было замечено, у богача Гусинского отбирают не нефть, не газ, не никель и даже уже не банки. Он — медиа-магнат, владелец независимых СМИ, и в этом смысле — именно «медиа-магнат», а не «олигарх». Немцов назвал власть «неумной», а неумная власть имеет небогатый выбор средств для конструктивного диалога с неудобными СМИ. ■

По материалам российской прессы

Г.Резник: «Гусинский подпадает под амнистию»

Владимир Гусинский как орденоносец подпадает под действие амнистии, объявленной 30 мая Государственной Думой в связи с 55-летием Победы в Великой Отечественной войне. Об этом заявил «РИА «Новости» адвокат Гусинского Генри Резник после своей встречи с подзащитным.

В соответствии с пунктом «б» статьи 2-ой Постановления об амнистии, Владимир Гусинский, награжденный орденом Дружбы Народов, не может быть арестован, пояснил Резник журналистам.

«Акт об амнистии — препятствие для привлечения моего подзащитного к ответственности, и в худшем случае Владимир Гусинский на нее обречен», — подчеркнул адвокат.

По его данным, в четверг допрос Гусинского не проводился. ■

The Times: «Путин уже был в Испании, но нелегально»

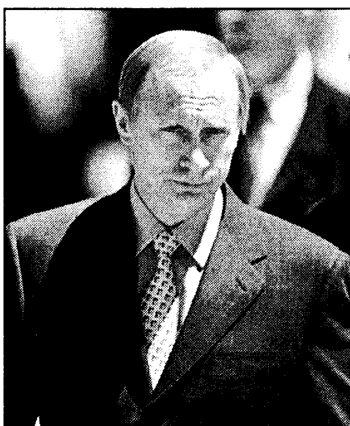
Официальный визит Владимира Путина в Испанию был омрачен слухами о его предыдущих нелегальных визитах в эту страну, которые он совершал за последние два года. По сообщению *The Times*, Путин составлял компанию миллионерам, отдыхавшим на курортах.

Испанская полиция узнала о визитах Путина случайно. В прошлом году в Сотогранде, курорте в юго-западной части Испании, велось наблюдение за боссом русской мафии. Занимавший в то время пост главы ФСБ Путин был замечен в числе влиятельных российских фигур, гостивших в особняке Бориса Березовского по соседству с домом подозреваемого. Газета отмечает, что Березовский внес значительный вклад в поддержку Путина на президентских выборах.

Согласно данным испанской полиции, Путин прилетал в Гибралтар и нелегально направлялся морем в Испанию: у него не было документов, необходимых по закону. Расследования показали, что Путин посещал в прошлом году Испанию пять раз.

По сообщениям испанской прессы, британская разведка MI-6 была в курсе относительно краткосрочных визитов Путина на юг Испании, однако не проинформировала испанские власти о визитах Путина в Гибралтар.

Визиты в Сотогранде прекратились, когда Путин стал премьер-министром. ■

● Путин по прилету в Мадридский аэропорт. По его словам — впервые

Улады імкнуцца скарыць прэсу

Наталля КУЛАГІНА

Беларуская асацыяцыя журналістаў (БАЖ) далучаецца да патрабаванняў правевсці старанное расследаванне фактаў грубага ўмяшальніцтва уладаў у дзейнасць холдынга «Медыя-Мост».

У заяве, прынятай БАЖ, гаворыцца: «Любая ўлада, якое б абліччa яна ні старалася займець, заўсёды імкнецца падмяць прэсу пад сябе... Калі гэта не ўдавалася, да журналістаў прымяняліся метады запалохвання, дэпартацыя, шантаж, дыскрэдытацыя, турэмнае зняволенне або фізічная расправа. У некаторых постсавецкіх дзяржавах такая практыка жывая дагэтуль. Расія і Беларусь не з'яўляюцца выключэннем».

У якасці прыкладу аўтары заявы прыводзяць факт беспадстаўнага затрымання 35 журналістаў падчас святкавання Дня волі ў Мінску 25 сакавіка. Тады ў ліку затрыманых былі і супрацоўнікі расійскіх тэлеканалаў — НТВ, ОРТ, РТР і ТВЦ. «Не прайшло і двух месяцаў, як масіраваная атака на незалежных журналістаў паўтарылася ў Маскве». Як зазначае заява, «пасля беспрэцэдэнтных акцыяў у дачыненні холдынга «Медыя-Мост» у значнай часткі беларускага грамадства канчаткова рассеяліся ілюзіі наконт пазітыўнага ўплыву расійскай дэмакратыі на сітуацыю ў Беларусі». Незалежныя мас-медыя, падкрэслівае БАЖ, сёння з'яўляюцца адным з інстытутаў грамадскага кантролю за дзейнасцю выканаўчай улады, таму яны — «костка ў горле» для «прапагандыстаў учарашняга дня». ■

Прысуд апазіцыянерам перанеслі

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

Нечакана за некалькі гадзінаў да пачатку зачытвання прысуду дэпутату Вярхоўнага Савета 13-га скліканая Валерыю Шчукіну і старшыні Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада) Міколу Статкевічу заканчэнне працэсу было перанесенае. Як вядома, палітыкаў судзяць за арганізацыю «Маршу Свабоды» 17 кастрычніка 1999 года.

Новай датай, замест ранейшай (13 чэрвеня), стане 19 чэрвеня, панядзелак, 14.00. Зрэшты, па словах сакратара суда, і гэтая дата не канчатковая.

Па афіцыйнай версіі, прычынай, якая вымусіла перанесці прысуд на іншы дзень, стала непадрыхтаванасць пісьмовага выгляду прысуду (такую версію НАШАЙ СВАБОДЗЕ выказалі ў сакратарыяце суда). Але існуюць і іншыя разважанні. Самі падсудныя дапускаюць верагоднасць таго, што ўлады захісталіся — які канкрэтна прысуд ім выносіць — і вырашылі «перачакаць».

З другога боку, савет рэспублікі хутка падпіша закон аб амністыі. У выпадку, калі амністыя будзе зацверджаная да заканчэння зачытвання прысуду, яна не распаўсюдзіцца на апальных палітыкаў, і яны змогуць трапіць за краты. З другога боку, калі В.Шчукін і М.Статкевіч будуць асуджаныя да зацвярджэння закона аб амністыі, пры любым прысудзе яны адразу трапяць пад яго рэгаючае дзеянне і апынуцца на волі. ■

Высвятленне праўды заняло год

Надзея СВЯТЛІЧНАЯ

Праз год пасля забойства праваслаўнага святара - настаяцеля брэсцкай Свята-Мікалаеўскай царквы а. Міхаіла — усе матэрыялы крымінальнай справы перададзеныя ў суд. Аператыўная група на чале з начальнікам следчага аддзела па важнейшых справах пракуратуры Брэсцкай вобласці Віктарам Валаско пахвілінна аднавіла трагічную развязку канфлікту з нажавым забойствам гаспадара іншамаркі, які недаехаў да сваёй сям'і з трох чалавек пасля вячэрняй літургіі ў храме. Праведзены 42 экспертызы, складзена 6 тамоў паказанняў сведак і падазронага. Нагадаем, што айцец Міхаіл ляжаў на заднім сядзенні з 12 колата-рэзанымі ранамі. Са згоды мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта Міхаіл Сацюк быў пахаваны ў царкоўным двары. Па факце забойства была ўзбуджана крымінальная справа, аднак расследаванне пастаянна заходзіла ў тупік. Аднак усё ж былі затрыманы падазроныя, якія аказаўся выпадковымі сведкамі, якія аказаўся быў вінаватым...

Следства не называе прозвішча арыштанта, хаця і сцвярджае аб яго асабістым прызнанні віноватасці перад неабвержнымі фактамі доказу. Пракуратура прапануе таксама абвесціць суд закрытым, каб не шакіраваць грамадскасць матывамі і абставінамі забойства. Між тым уцечка інфармацыі ўжо адбылася, і нават далёкія ад царквы людзі не перастаюць пераказваць чуткі аб незвычайнасці крымінальнай справы. ■

Еўрасаюз абяцае Польшчы 30 млн. еўра

Уладзімір ТРАЦЦЯКОЎ

У адпаведнасці з планам інтэграцыі Польшчы ў Еўрапейскі Саюз, гэтай краіне штогод будуць выдзяляцца 30 мільёнаў еўра для ўмацавання ўсходніх межаў з Беларуссю, Украінай і Расіяй. Урад Польшчы павінен прадставіць дэталізаваны план прывядзення пагранічнага кантролю на будучай усходняй мяжы Еўрасаюза ў адпаведнасць з патрабаваннямі гэтай міжнароднай арганізацыі. Кантролю, у прыватнасці, павінен падвяргацца кожны чалавек, які прыбывае з Усходу. Уздоўж мяжы павінна быць створаная значна большая колькасць заставаў з сучасным абсталяваннем.

Згодна з яшчэ адной умовай Еўрасаюза, грамадзяне з СНД могуць атрымаць у Польшчы працу толькі тады, калі на яе не прэтэндуе ніхто з грамадзянаў Польшчы або краінаў ЕС. Еўрасаюз ужо зараз прапаноўвае Польшчы ўвесці жорсткі візавы кантроль у дачыненні да грамадзянаў 15 усходнееўрапейскіх краінаў, у тым ліку Беларусі, Украіны і Расіі.

Апрача таго, да пачатку 2003 года (прапанаваны тэрмін уступлення Польшчы ў Еўрасаюз) польскія службы правапарадку, у адпаведнасці з дамоўленасцямі, павінны зладзіць з такімі праблемамі, як выкраданне аўтамабіляў, фінансавыя злачынствы, адмыванне «брудных» грошай, кантрабанда наркотыкаў. ■

В Троицкую субботу, 17 июня, в 12:00 на Восточном (Московском) кладбище состоится открытие мемориального знака в память о похороненых там 11 погибших в подземном переходе на станции метро «Немига».

Мемориальный знак представляет собой 11 стел разной высоты, накрытых гранитными плитами и расположенных по окружности в порядке убывания, символизируя лестницу, на которой погибали люди, в центре возвышается крест-трезвоница высотой 3,5 метра с изображением иконы святой Троицы.

Совет центра социальной защиты «Немига 99»

Канфлікт у Беларускім Хельсінкскім камітэце

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

«Апошнім часам нас бянтэжаць небяспечныя тэндэнцыі ў працы кіраўніка БХК, якія выходзяць за рамкі мандату, нададзенага на вядзенне грамадскай дзейнасці. Гэта можа зруйнаваць арганізацыю. Паводзіны старшыні БХК дыскрэдытуюць усю праваабарончую дзейнасць і здольныя прывесці да ліквідацыі камітэта, гэтак патрэбнага ў нашых абставінах. Старшынёй БХК дапускаюцца недаравальныя памылкі, якія прымусілі нас задумацца, а ці маем мы права рабіць выгляд, што не бачым, як кіраўнік БХК не падпарадкуецца волі тых, хто даверыў ёй дужа адказную пасаду. Таму мы рашуча выказваем недавер старшыні БХК спадарыні Процька і афіцыйна заяўляем аб спыненні свайго сяброўства ў БХК да абвяшчэння адстаўкі яе як старшыні БХК. Васіль Быкаў, Рыгор Барадулін, Барыс Звозскаў, Юры Хадыка, Аляксандр Патупа, Анатоль Грыцкевіч, Лявон Баршчэўскі, Уладзімір Арлоў, Алесь Мілінкевіч, Жанна Літвіна, Уладзімір Халіп, Юры Хашчавацкі, Валянцін Тарас, Карлас Шэрман».

Заява 14 вядомых дзеячаў Беларусі была падпісаная яшчэ 10 траўня, але старшыня БХК Таццяна Процька даведалася пра яе менш чым тыдзень таму. Яна называе гэтую заяву «самай вялікай ганьбай у сваім жыцці». Т.Процька падала сябрам рады заяву аб складанні паўнамоцтваў старшыні БХК. Тым не менш, на паседжанні Рады Хельсінкскага камітэту 13 чэрвеня яна адклікала сваю заяву назад. 16 верасня гэтага года БХК правядзе агульны сход, на якім Таццяна Процька паставіць пытанне аб даверу ёй як старшыні камітэта.

Якія ж дзеянні Таццяны Процька так абурылі паважаных сябраў камітэта? Перш за ўсё, яе абвінавачваюць ва ўцягванні БХК у палітыку. У прыватнасці, Таццяне Процька ставяць у віну ўдзел у арганізацыйным паседжанні ініцыятыўнай групы «грамадска-палітычнага дыялога». Але, па словах самой старшыні, яна ў дыялогу не ўдзельнічала. З яе словаў, улады запрасілі яе папрысутнічаць на арганізацыйным паседжанні – і яна пагадзілася. На той момант для яе было яшчэ незразумела, што будзе сабой прадстаўляць «дыялог», і яна вырашыла скарыстаць гэтую магчымасць для «прапаганды» правоў чалавека.

А потым здарылася 25 сакавіка, калі міліцыя жорстка затрымлівала грамадзянаў, не маючы на тое падставаў. Некалькі арганізацыяў адразу выйшлі з «дыялога», у тым ліку і БХК. З другога боку, як паведаміла Т.Процька, далей удзельнічаць у дыялогу ёй забаранілі калегі па камітэце. Старшыня БХК шкадуе аб гэтым – на яе думку, трыбуна «дыялога» была б добрай магчымасцю давесці да як мага большай колькасці людзей інфармацыю пра парушэнні правоў чалавека ў Беларусі. У тым ліку – і да А.Лукашэнкі.

Яшчэ адна ідэя, за якую Таццяну Процька таксама асудзілі сябры Хельсінкскага камітэта, — гэта ўвядзенне назіральнікаў ад БХК у склад выбарчых камісіяў рознага ўзроўню.

Як вядома, у кастрычніку гэтага года ў Беларусі могуць адбыцца парламенцкія выбары. Ад таго, у якіх умовах яны будуць праводзіцца, залежыць, ці прызнае сусвет іх свабоднымі, справядлівымі і дэмакратычнымі. АБСЕ сфармулявала чатыры ўмовы, пры якіх арганізацыя прызнае выбары: доступ апазіцыі ад СМІ, вызваленне палітзняволеных, наданне ўладных паўнамоцтваў парламенту і змена Выбарчага кодэкса. Справа ў тым, што, паводле канстытуцыі 1996 года, парламент не мае ніякіх сапраўдных уладных паўнамоцтваў – іх усе забраў сабе А.Лукашэнка.

Для кантролю за правільнасцю правядзення выбараў трэба, каб на выбарчых участках прысутнічалі назіральнікі – як замежныя, так і мясцовыя. На думку Таццяны Процька, калі назіральнікі ўвойдуць у выбарчыя камісіі – яны змогуць больш надзейна кантраляваць працэс выбараў.

А вось што мяркуе яе апанент, сябра рады БХК Аляксандр Патупа: «Частка кіраўніцтва БХК вельмі актыўна

Таццяна Процька

стала займацца пытаннем увядзення сябраў камітэта ў выбарчыя камісіі падчас парламенцкіх выбараў. Пачаліся весціся размовы аб вылучэнні кандыдатаў у дэпутаты ад БХК. І гэта – самая вялікая небяспека. За два-тры месяцы праваабарончая арганізацыя магла трансфармавацца ў вялікую партыйную структуру з моцнай палітычнай кампанентай. Гэта падарвала б у вачах міжнароднай грамадскасці высокі рэйтынг БХК. Гэта рэч абсалютна недапушчальная.

У чым праблема? Прысутнасць непасрэдна ў выбарчых камісіях такіх уплывовых арганізацыяў, як БХК, вядзе да інстытуцыянальнай легітымізацыі выбараў. Іншая кампанента – удзел у выбарах апазіцыйных партыяў. Як толькі абедзве рэчы адбываюцца – АБСЕ прысылае назіральнікаў і робіць той парламент, які будзе ўтвораны, легітымным».

Дарэчы, Беларускі Хельсінкскі камітэт ужо атрымаў вельмі істотныя сродкі на ажыццяўленне праграмы навучання назіральнікаў. Асноўныя намаганні па іх атрыманні прыклала Таццяна Процька – гэта яе поспех. З другога боку, па словах А.Патупы, ніхто б на Захадзе не даў грошы на назіральнікаў, калі б ведаў, што назіральнікі будуць уваходзіць у склад выбарчых камісіяў.

Што ж датычыць адстаўкі Таццяны Процькі, то А.Патупа зазначыў: яна ў любы момант магла б пайсці ў адстаўку з пасады старшыні. Але яна вырашыла паставіць перад усімі сябрамі БХК пытанне аб даверы ёй. І такім чынам засталася на сваёй пасадзе як мінімум да верасня.

На баку Т.Процька выступае яе намеснік, вядомы адвакат Гары Паганяйла. Ён сцвярджае, што людзі, якія выступаюць супраць цяперашняй старшыні, самі непасрэдна не займаюцца праваабарончай дзейнасцю.

Як нам удалося даznацца, супраць Таццяны Процька актыўна выступае ганаровы старшыня БХК, народны пісьменнік Беларусі Васіль Быкаў. Ён нават хацеў дэманстратыўна выйсці з шэрагаў БХК у сакавіку, але яго адгаварылі.

Чым скончыцца канфлікт, мы даznаемся толькі ў верасні. Але ўжо цяпер можна казаць, што «ліст 14-ці» аказаў пэўны ўплыў на дзейнасць кіраўніцтва БХК і «дазволіў адкарэкціраваць курс», як заявіў А.Патупа. У любым выпадку, і гэта зазначаюць усе удзельнікі канфлікту, галоўнае – гэта захаваць Беларускі Хельсінкскі камітэт. Ягоны магчымы раскол пойдзе толькі на карысць уладам, якія намагаюцца раскалоць дэмакратычную апазіцыю і надаць законнасць сваім структурам. ■

Примет ли Лукашенко Северина?

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

20 июня в Минск должна прибыть Тройка, в составе которой будут представители Парламентских ассамблей ОБСЕ, Совета Европы и Европарламента. Наиболее известной фигурой среди членов делегации является Адриан Северин- руководитель Рабочей группы по Беларуси ПА ОБСЕ. Именно ему приходилось несколько раз встречаться лично с руководителем Беларуси Александром Лукашенко и говорить по вопросам предстоящих в стране парламентских выборов. Но вопросы у Европы к белорусским властям по поводу выборов остаются.

Ханс-Георг Вик и Адриан Северин

Под сильным давлением международных структур, А. Лукашенко вынужден был пойти на некоторые поправки в Избирательном кодексе. Накануне приезда Тройки, на белорусском телевидении стали появляться в записи некоторых оппозиционные и в прямом эфире явно конформистского толка деятели. По замыслу стратегов из Минска, данные шаги на встречу своим оппонентам должны продемонстрировать Европе добрую волю белорусских властей к демократизации самих себя. В это Европа пока еще продолжает верить. А что касается выдвинутых к руководству Беларуси требований по соблюдению прав человека и расширении компетенции высшего законодательного органа страны, который должны избрать осенью 2000 года, то по этим вопросам режим не способен к компромиссам. Не секрет, что у А. Лукашенко и его помощников свое понимание прав человека. Доминирует точка зрения о приоритете своих законов над международным правом. Такой подход противоречит взятым Беларусью на себя обязательствам перед международным сообществом. По словам А. Северина, демократия- это не только процедура проведения выборов. Это образ жизни. А суверенитет предполагает много прав и ответственности. В том числе и международной.

По имеющейся информации, инициаторы так называемого общественно- политического диалога намерены пригласить на свои заседания ожидаемых гостей из Европы. Однако, как и перед приездом европейской тройки Лукашенко произведет кадровые перемены среди участников «диалога». По неофициальной информации руководитель группы по диалогу, первый заместитель главы администрации В. Русакевич будет перемещен на должность первого заместителя председателя исполкома СНГ. Снова «сменят коня на переправе», подтвердив этим свое отношение к «диалогу».

На последнем заседании этого хурала лояльной общественности, А. Лукашенко призвал присутствовавших вообще разобраться, что в действительности является правами человека. А для европейцев и американцев (которые тоже являются членами ОБСЕ) права человека в Беларуси, естественно, распространяются и на тех известных оппозиционных деятелей- экс-министра внутренних дел Юрия Захаренко, вице-спикера Верховного совета Виктора Гончара и бизнесмена Анатолия Красовского, которые в минувшем году таинственно исчезли. Весьма странными, порою подозрительными по поводу исчезнувших, воспринимаются заявления «воскресшей» экс главы Национального банка госпожи Винниковой. И публикации на эту тему некоторых опытных журналистов. Интересно, таскают ли их на допросы за связь с разыскиваемой прокуратурой и Интерполом «преступницей», у которой в Беларуси власти конфисковали все имущество? Правда никакой конкретной информации ее публикации- рассуждения не содержат. Обыкновенная самореклама. В нужные кому-то время и момент.

С правами человека связаны и судебные преследования в отношении оппозиционного экс-премьера Михаила Чигиря. Его осудили на 3 года условно. Кстати, выступая перед лояльной общественностью, А. Лукашенко фактически сам признал зависимость судов в Беларуси. Обращаясь к присутствовавшему руководителю Консультативно-наблюдательной группы ОБСЕ в Беларуси послу Вику, он намекнул о каких-то якобы достигнутых между ними договоренностях, которые предотвратили отправку Чигиря в тюрьму на долгий срок. А затронув тему отношений с Европой, А. Лукашенко в демонстративно жесткой форме потребовал от посла, чтобы он привез ему уже в июне ответы от ОБСЕ, касающиеся возможной посылки наблюдателей на осенние выборы. Ведь их отсутствие наверняка станет сигналом для международного сообщества к непризнанию итогов голосования. Насколько это понимают в Минске должен продемонстрировать уровень, на котором Тройку примут в белорусской столице. Как известно, политические решения в Беларуси принимаются единолично ее руководителем.

Предстоящий приезд А. Северина и его коллег станет решающим фактором в определении Европой своей позиции. После Минска, на так называемой технической конференции в Вене, разные европейские и американские структуры, которые занимаются проблемами проведения выборов, должны заслушать полученную данной европейской Тройкой информацию и принять соответствующие решения по Беларуси. Следует отметить, что работа А. Северина в Беларуси получила свою оценку. Германия, Россия, США, другие страны поддерживают его кандидатуру на пост председателя Парламентской ассамблеи ОБСЕ. Выборы должны состоятся на ее сессии, которая пройдет 6-10 июля в Бухаресте. ■

ДАВЕДКА нашай Свабоды

Беларускі Хельсінкскі камітэт – буйнейшая і найбольш вядомая праваабарончая арганізацыя Беларусі. «Хельсінкскі» – таму што ў 1975 годзе менавіта ў Хельсінкі СССР разам з іншымі краінамі падпісаў пагадненне аб тым, што ўсе гэтыя краіны будуць абавязкова прытрымлівацца і абараняць правы чалавека.

У Беларусі Хельсінкскі камітэт быў заснаваны ў 1995 годзе. Ад самага пачатку ягоным старшынёй была Таццяна Процька. На сённяшні дзень у БХК каля 420 сябраў.

Беларускі Хельсінкскі камітэт займаецца правядзеннем розных маніторынгаў – як беларускія ўлады прытрымліваюцца правоў чалавека. Гэтыя маніторынгі з'яўляюцца вельмі аўтарытэтнымі і выкарыстоўваюцца на вельмі высокім узроўні – у АБСЕ, ААН і іншых структурах. БХК таксама аказвае дапамогу грамадзянам – калі ўлада парушае іхнія правы, людзі могуць звярнуцца па дапамогу ў грамадскую прыёмную БХК. Камітэт таксама вядзе асветніцкую дзейнасць – навучае ўсіх, у тым ліку і прадстаўнікоў уладаў, правам чалавека.

НАСТАЛЬГІЯ

Громава пацягнула да аднапалчанаў

Сяргей МАКСІМОВІЧ

Губернатар Маскоўскай вобласці адстаўны генерал Громаў 15 чэрвеня наведаў Гродна.

Першым пунктам візіту губернатара стаў штаб 28-га армейскага корпуса беларускай арміі. У савецкія часы – гэта была 28-ая агульнавайскавая армія, якой Громаў камандаваў у 1986–87 гадах да ад'езду ў Афганістан.

У праграме візіту таксама экскурсія па гораду і наведванне калгаса «Прагрэс». У 18 гадзінаў самалёт расійскага губернатара з аэрапорта Абухава ўзяў курс на Маскву.

Колішняй 28-ай арміяй, а затым корпусам камандавалі былыя міністры абароны РБ П.Казлоўскі і Л.Мальцаў, а намеснікам камандзіра служыў камандуючы памежнымі войскамі А.Паўлоўскі. Тут жа працаваў у палітаддзеле палкоўнік С.Посахаў, цяпер памочнік Лукашэнкі. Да Вялікай Айчыннай вайны ў штабе праходзіў службу генерал-лейтэнант Д.Карбышаў, якога потым немцы ў канцлагеры абліли на марозе вадой і ператварылі ў ледзяную скульптуру.

Штаб дагэтуль знаходзіцца ў будынку ў стылі мадэрн, які ёсць помнік архітэктуры. А камандуючыя традыцыйна займалі былы дом польскага генерала. ■

ПОНЕДЕЛЬНИК • 19 ИЮНЯ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.15 Резонанс.
09.00 Новости.
09.10 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.25 «Сегодня с вами...» Главный инженер проектов института «Минскпроект» Людмила Шохина.
09.50 Здоровье. Тележурнал.
10.15 Детский экран. Мультфильм.
10.35 Теленавигатор.
11.00 Новости.
11.15 «Все мои дети». Сериал.
12.00 «Судьба человека». Людмила Лабыкина.
12.30 Музыка без границ.
13.00 Новости.
13.10 **«ЭТОТ НЕГОДЯЙ СИДОРОВ»**. Худ. фильм для детей («Беларусьфильм»).
14.12 «Встречи в России». Фестиваль русских театров стран СНГ и Балтии.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.40 Документальный экран. «Земля, землянки, землянки» (ТО «Телефильм»).
16.05 «Добрый день, хозяйка!» Телеочерк.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.00 Новости.
17.10 Документальный экран. «Благовест. Деревянное зодчество Беларуси».
17.32 «А музыка звучит...» Певческое поле. Музыкальная программа.
18.00 Док. сериал «Исторические расследования». «Русская трагедия». Фильм 1-й.
18.40 Международные спортивные новости.
19.00 Новости.
19.20 Политические диалоги.
19.55 «Все мои дети». Сериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Одиссея команды Кухто». Телеигра.
22.25 Молодежная драма **«ПОКАЖИ МНЕ ЛЮБОВЬ»**.
23.50 Третий тайм.
00.20 Новости.
00.30 Криминальная хроника.
00.35 «Неизвестный Наполеон». Видеофильм. «Полет Орла». Часть 1-я.

Уважаемые телезрители! Наш канал приносит Вам свои извинения за перерыв в эфире до **14.00** в связи с профилактическими работами.
14.00, 17.00, 0.40 Новости.
14.20 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.45 Звездный час.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
16.00 «Вавилонская башня». Сериал.
17.30 Банка комиксов.
17.55 Погода.
18.00 Луи де Фюнес закидывает удочку в комедии **«НЕ ПОЙМАН - НЕ ВОР»**.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Сериал «Секретные материалы» («X-files»).
21.55 Футбол. Чемпионат Европы. Сборная Турции - сборная Бельгии.
23.40 Ночной детектив. Сериал «Майк Хаммер: Меня хотят убить».
0.55 Сериал «Паранормальные явления. Закрытое досье».

7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ: «Дежурная часть».
8.35 «На задней парте». Мультсериал.
8.45 «Черный пират». Мультсериал (Италия).
9.10 «Цыганка». Сериал.
10.05 «Санта-Барбара». Сериал.
16.35 «Тайны тысячелетия» с Арменом Джигарханяном. Документальный сериал.
17.25 Комедийный телесериал «Монахини в бегах».
18.25 «Круглая дата». Генриетта Яновская.
19.45 «Дикий ангел». Сериал.
21.30 Футбол. Чемпионат Европы-2000. Италия - Швеция. Трансляция из Эйндховена (В перерыве - Вести).
23.45 «Футбол + ТВ» с А.Вайнштейном.
0.15 Телеспецназ: «Дежурная часть».

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.20 После новостей...
7.40 **«МЕЛОДИИ БЕЛОЙ НОЧИ»**. Худ. фильм.
9.25 «Российский курьер». Магаданская область.
10.05 Друг, помолись за меня.
10.35 «Доктор Марго». Сериал.
11.40 **«ЭТО БЫЛО ВРЕМЯ ГИГАНТОВ»**. Худ. фильм. 1-я серия.
13.10 Вальсы И.Штрауса.
13.45 «Каникулы в Простоквашино». Мультфильм.
14.00 Архангельское: музыка для глаз.
14.45 Телэнциклопедия.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 Кино - детям. «Чародей. Страна великого дракона». Сериал.
15.35 «На крыше с Автором». Программа Р.Фокина.
16.05 «Реквием». Скульптор В.Сидур.
16.35 «Доктор Марго». Сериал.
17.40 «Мир авиации». Тележурнал.
18.05 Стихи военных лет.
18.20 «Василий Родионович Петров - 125-летию посвящается». Видеофильм.
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 «Корова Молли и Робинзон Крузо». Из мультсериала «Парад всех цветов радуги».
19.50 В.Кондратьев. «Отпуск по ранению». Спектакль Театра на Малой Бронной. Часть 1-я.
20.55 После новостей...
21.15 В.Кондратьев. «Отпуск по ранению». Спектакль Театра на Малой Бронной. Часть 2-я.
22.25 Концерт лауреатов III Международного конкурса им. Ф.Шопена.

5.00 Сегодня утром.
5.15, 7.10 Спорт, погода.
5.20, 6.15 Криминал.
5.35, 6.50 Большие деньги.
5.50, 7.15 Впрок.
6.20 Карданный вал.
6.35 Мультфильм.
7.45 Интересное кино.
7.55 Независимое расследование с Николаем Николаевым.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич» (США).
11.30 Вчера в «Итогах».
12.45 Куклы.
13.25 Час сериала. Елена Яковлева в детективе «Каменская. Смерть и немного любви».
14.25 Герой дня без галстука.
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 Футбольный клуб.
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 Час сериала. Жерар Депардье и Орнелла Мути в фильме «Граф Монте-Кристо» (Франция).
19.55 Совершенно секретно. Информация к размышлению.
21.50 Премьера НТВ. Остросюжетный сериал «Трое».
22.50 Сегоднячко.
23.30 Сегодня в полночь.
0.00 «Антропология». Программа Д.Диброва.

5.50 Вставай!
6.00 День за днем.
7.40 Дорожный патруль. Сводка за неделю.
8.00, 14.00, 19.00, 21.45 Новости.
8.10 Кинотеатр ТВ-6. Л.Полищук, М.Кокшенов в комедии **«ИМПОТЕНТ»**.
9.30 «Телемагазин в Минске».
10.00 ЦитаДЕНЬ.
10.05 «Телемагазин в Минске».
10.30 Скандалы недели.
11.05 Катастрофы недели.
12.00 День за днем.
14.15 «Телемагазин в Минске».
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.15 Отдохнем.
15.30 «Телемагазин в Минске».
16.05 Про любовь.
16.35 Юмористический сериал «Дежурная аптека II».
17.15 Дорожный патруль.
17.30 Программа «Амба-ТВ».
18.00 Сериал «Морская полиция».
19.30 «Вы очевидец».
20.25 Сериал «Иллюзия убийства II».
21.30 Дорожный патруль.
22.05 Кинотеатр ТВ-6. Триллер **«ИМПРОВИЗАЦИЯ»**.
23.40 Диск-канал.
0.15 Дорожный патруль.

ВТОРНИК • 20 ИЮНЯ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.10 Политические диалоги.
08.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.00 Новости.
09.15 Детский экран. **«НАХАЛЕНОК»**. Короткометражный худ. фильм.
10.10 Семейный телеканал «На волне взаимопонимания».
11.00 Новости.
11.10 «Все мои дети». Сериал.
11.55 «Одиссея команды Кухто». Телеигра.
12.25 Третий тайм.
13.00 Новости.
13.10 К 100-летию со дня рождения писателя К.Чорного. «Млечный путь». Спектакль.
14.10 Турообъектив. Путешествия, встречи, отдых.
14.30 Бездельник.
15.00 Новости.
15.15 Мультфильмы.
16.05 Документальный экран. «Я, Пятый форт, свидетельствую...».
16.25 «Спасительная сущность красоты». Художник Владимир Зинкевич.
17.00 Новости.
17.10 «Неистовая Айседора». Музыкальный фильм.
17.43 Хоккейная лига.
18.03 Международные спортивные новости.
18.18 Док.сериал «Исторические расследования». «Русская трагедия». Фильм 2-й.
19.00 Новости.
19.15 Ток-шоу «Будни».
20.00 «Все мои дети». Сериал.
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Военная киноповесть режиссера А.Карпова **«ДОЛГИЕ ВЕРСТЫ ВОЙНЫ»**. 1-я серия.
23.05 Музыкальный салон с Элеонорой Езерской. Э.Колмановский: «Я люблю тебя, жизнь...».
23.35 Новости.
23.45 Криминальная хроника.
23.50 «Неизвестный Наполеон». Видеофильм. «Полет Орла». Часть 2-я.

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.40 Новости.
8.20 «Вавилонская башня». Сериал.
10.15 Смак.
10.35 Время любить в сериале «Лето наших надежд».
14.20 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.45 «Царь горы».
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
16.00 «Вавилонская башня». Сериал.
17.30 Маски-шоу.
17.55 Погода.
18.00 Экстремальные роды.
18.15 Олег Борисов в комедии **«ЗА ДВУМЯ ЗАЙЦАМИ»**.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Документальный детектив. Торговцы живым товаром. Дело 1999 года.
21.30 Футбол. Чемпионат Европы. Сборная Англии - сборная Румынии. Прямой эфир из Бельгии.
23.55 «Кинотавр» в «Тихом доме» Сергея Шолохова.
0.25 Все звезды Голливуда в фильме **«ПРОГУЛКА ПО АМЕРИКАНСКОМУ КИНО С МАРТИНОМ СКОРСЕЗЕ» - 1.**

7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ: «Дежурная часть».
8.35 «На задней парте». Мультсериал.
8.45 «Черный пират». Мультсериал (Италия).
9.10 «Цыганка». Сериал.
10.05 «Санта-Барбара». Сериал.
16.35 «Тайны тысячелетия» с Арменом Джигарханяном. Документальный сериал.
17.25 Комедийный телесериал «Монахини в бегах».
18.25 Гараж.
19.45 «Дикий ангел». Сериал.
21.30 Футбол. Чемпионат Европы-2000. Португалия - Германия.(В перерыве - Вести).
23.45 Чемпионат Европы по футболу-2000. Итоги дня.
0.05 Последний сеанс. Сергей Курехин в детективе **«ЛОХ - ПОБЕДИТЕЛЬ ВОДЫ»**.
1.45 Телеспецназ: «Дежурная часть».

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.20 После новостей...
7.40 **«ЗАСТАВА ИЛЬИЧА»**. Худ. фильм. 1-я серия.
9.10 «Мир авиации». Тележурнал.
9.35 «Последнее амплуа Олега Юртайкина», «Лицеист». Документальные фильмы.
10.35 «Доктор Марго». Сериал.
11.40 **«ЭТО БЫЛО ВРЕМЯ ГИГАНТОВ»**. Худ. фильм. 2-я серия.
13.10 Л.Десятников. «Как старый шарманщик».
13.45 «Приключения Мурзилки», «Винни-Пух идет в гости». Мультфильмы.
14.15 «Кто там...» Авторская программа В.Верника.
14.40 Телэнциклопедия.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 Кино - детям. «Чародей. Страна великого дракона». Сериал.
15.35 Тайна старой графини.
16.05 Ортодокс.
16.35 «Доктор Марго». Сериал.
17.40 «Ноу-хау». Тележурнал.
17.55 День поэзии в театре на Таганке.
18.20 «О времени и о себе». Пианист Н.Луганский.
19.00 Вечерняя сказка.
19.10 «Кот Феликс и отважный король Кол». Из мультсериала «Парад всех цветов радуги».
19.50 «Александр Калягин: монолог о любимых», «Евгений Агранович Победитель». Документальные фильмы.
20.45 После новостей...
21.05 **«ЗАСТАВА ИЛЬИЧА»**. Худ. фильм. 1-я серия.
22.35 Поет Д.Хворостовский.

5.00 Сегодня утром.
5.15, 7.10 Спорт, погода.
5.20, 6.15 Криминал.
5.35, 6.50 Большие деньги.
5.50, 7.15 Впрок.
6.20 Карданный вал.
6.35 Мультфильм.
7.45 Интересное кино.
7.55 Совершенно секретно. Информация к размышлению.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич» (США).
11.30 Наше кино. Наталья Гундарева и Сергей Шакуров в фильме **«ЛИЧНОЕ ДЕЛО СУДЬИ ИВАНОВОЙ»**.
13.30 Сериал «Трое» (США).
14.25 Криминал. «Чистосердечное признание».
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 Сериал «Она написала убийство» (США).
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 Час сериала. Жерар Депардье и Орнелла Мути в фильме «Граф Монте-Кристо» (Франция).
19.55 «Глас народа». Программа Евгения Киселева.
21.50 Премьера НТВ. Остросюжетный сериал «Трое».
22.50 Сегоднячко.
23.30 Сегодня в полночь.
0.00 «Антропология». Программа Д.Диброва.

5.50 Вставай!
6.00 День за днем.
7.45 Дорожный патруль.
8.00, 14.00, 19.00, 21.45 Новости.
8.10 Кинотеатр ТВ-6. Боевик **«ГОРОДСКИЕ ТОРПЕДЫ»**.
9.45 «Телемагазин в Минске».
10.00 ЦитаДЕНЬ.
10.10 Сериал «Морская полиция».
11.00 Сериал «Иллюзия убийства II».
12.00 День за днем.
14.15 «Телемагазин в Минске».
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.20 Отдохнем.
15.35 «Ле-go-go».
16.15 Своя игра.
16.40 Сериал «Дежурная аптека II».
17.20 Дорожный патруль.
17.30 Программа «Бис».
18.00 Сериал «Морская полиция».
19.30 СВ-шоу. Виктор Чайка.
20.25 Сериал «Иллюзия убийства II».
21.30 Дорожный патруль.
22.05 Кинотеатр ТВ-6. Роберт Де Ниро в фильме **«ДЖЕК-НАЙФ»**.
23.50 Диск-канал.
0.25 Дорожный патруль.
0.35 Сериал «Дежурная аптека II».

СРЕДА • 21 ИЮНЯ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.15 «Сегодня с вами...» Игорь Василевский.
08.40 Потребительская корзина.
09.00 Новости.
09.15 Детский экран. **«ДИКИЕ ЗВЕРИ МИРА»**. Короткометражный худ. фильм.
09.40 Мультфильм.
10.05 Компьютерный полигон.
10.25 Зорная ростань.
11.00 Новости.
11.10 «Все мои дети». Сериал.
11.50 Ток-шоу «Будни».
12.35 «Мой родны кут». Телеочерк.
13.00 Новости.
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу «Карамболь» с участием Дмитрия Харатьяна.
15.00 Новости.
15.10 Сериал для детей. «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.35 «5 х 5».
16.05 ТВ - школе. «Куда пойти учиться?»
16.30 «Я песней живу». К юбилею заслуженной артистки Беларуси Н.Богуславской.
17.00 Новости.
17.10 «Павлинка». Док. фильм.
17.30 «Макаенка,9».
18.00 Сериал «Сити» (США).
18.45 Международные спортивные новости.
19.00 Новости.
19.15 Лотерея «Толока».
19.25 «Наши песни». Авторская программа А.Ярмоленко.
19.55 «Все мои дети». Сериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 **«ДОЛГИЕ ВЕРСТЫ ВОЙНЫ»**. Худ. фильм («Беларусьфильм»). 2-я серия.
23.00 Королевская охота.
23.30 Футбол. Чемпионат Республики Беларусь. «Неман-Белкард» (Гродно) - «Динамо»(Минск). 2-й тайм.
00.20 Новости.
00.30 Криминальная хроника.
00.35 «Неизвестный Наполеон». Видеофильм. «Полет Орла». Часть 3-я.

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.45 Новости.
8.15 Программа передач.
8.20 «Вавилонская башня». Сериал.
9.20 Маски-шоу.
9.50 «Чтобы помнили...» Вадим Бероев.
10.30 Сериал «Лето наших надежд».
14.20 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.40 Программа передач.
14.45 Зов джунглей.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
16.00 «Вавилонская башня». Сериал.
17.30 Смехопанорама.
18.05 Кристофер Ламберт в приключенческом фильме **«СЕВЕРНАЯ ЗВЕЗДА»**.
19.40 Программа передач.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Футбол. Чемпионат Европы. Сборная Югославии - сборная Испании.
22.35 Футбол. Чемпионат Европы. Сборная Дании - сборная Чехии. 2-й тайм.
0.00 **«ПРОГУЛКА ПО АМЕРИКАНСКОМУ КИНО С МАРТИНОМ СКОРСЕЗЕ» - 2.**

7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ: «Дежурная часть».
8.35 «На задней парте». Мультсериал.
8.45 «Черный пират». Мультсериал (Италия).
9.10 «Цыганка». Сериал.
10.05 «Санта-Барбара». Сериал.
16.35 «Тайны тысячелетия» с Арменом Джигарханяном. Документальный сериал.
17.20 Комедийный телесериал «Монахини в бегах».
18.25 Сам себе режиссер.
19.40 Программа передач.
19.45 «Дикий ангел». Сериал.
21.30 Футбол. Чемпионат Европы-2000. Франция - Голландия. (В перерыве - Вести).
23.45 Футбол.Чемпионат Европы-2000. Словения - Норвегия. Передача из Арнема.
1.45 Телеспецназ: «Дежурная часть».

9.00 Программа передач.
9.05 **«ЗАСТАВА ИЛЬИЧА»**. Худ. фильм. 2-я серия.
10.45 «Доктор Марго». Сериал.
11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
11.40 **«БАЛЛАДА О СОЛДАТЕ»**. Худ. фильм («Мосфильм», 1959).
13.05 Судьба офицера.
13.45 «Коля, Оля и Архимед», «Ивашка из Дворца пионеров». Мультипликационные фильмы.
14.15 15-й подъезд.
14.40 Телэнциклопедия.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 Кино - детям. «Чародей. Страна великого дракона». Сериал.
15.35 «У.Шекспир». Авторская программа А.Аникста. Передача 1-я.
16.20 Фантазия на темы уходящего века.
16.45 «Доктор Марго». Сериал (Франция, 1997). Режиссер А.Иссерман. 12-я серия.
17.40 Архитектурная галерея. «Хай-Тэк».
17.55 «Университетские встречи». Писатель Борис Васильев.
18.20 Кто мы? «Царь и Дума».
18.45 «Я из огненной деревни». Э.Климов.
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 «Кот Феликс и Нептун». Из мультсериала «Парад всех цветов радуги».
19.55 «Во имя жизни и любви». Док. фильм.
20.45 После новостей...
21.05 **«ЗАСТАВА ИЛЬИЧА»**. Худ. фильм. (К/ст. им. Горького, 1964, 1988). 2-я серия.
22.45 М.Брух. Фантазии на русские темы.

5.00 Сегодня утром.
5.15, 7.10 Спорт, погода.
5.20, 6.15 Криминал.
5.35, 6.50 Большие деньги.
5.50, 7.15 Впрок.
6.20 Карданный вал.
6.35 Мультфильм.
7.45 Интересное кино.
7.55 «Экстремальные ситуации». Программа Н.Фоменко.
8.35 Профессия - репортер. Алексей Поборцев. «Виссарионово братство».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Наше кино. Павел Кадочников в фильме **«ПОДВИГ РАЗВЕДЧИКА»**.
11.30 «В нашу гавань заходили корабли». Программа Э.Успенского.
12.30 Большие родители.
13.30 Сериал «Трое» (США).
14.15 «Итого» с Виктором Шендеровичем.
14.35 Мультфильм «Бедная Лиза».
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 Сериал «Она написала убийство» (США).
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 Час сериала. Жерар Депардье и Орнелла Мути в фильме «Граф Монте-Кристо» (Франция).
19.55 Суд идет.
21.50 Премьера НТВ. Остросюжетный сериал «Трое» (США).
22.50 Сегоднячко.
23.30 Сегодня в полночь.
0.00 «Антропология». Программа Д.Диброва.

14.00, 19.00, 21.50 Новости.
14.15 «Телемагазин в Минске».
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.20 «Отдохнем».
15.35 «Телемагазин в Минске».
16.10 «Без вопросов».
16.40 Юмористический сериал «Дежурная аптека II».
17.20 Дорожный патруль.
17.30 Юмористическая программа «Наши любимые животные».
18.00 Сериал «Морская полиция»: «Снова в деле».
19.30 «Ток-шоу «Я - сама»: «За кадром».
20.30 Сериал «Иллюзия убийства II».
21.35 Дорожный патруль.
22.10 Кинотеатр ТВ-6. Боевик **«ВЗЯТЬ ЖИВЫМ»**.
23.50 Диск-канал.
0.25 Дорожный патруль.
0.40 Юмористический сериал «Дежурная аптека II».

ЧЕТВЕРГ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.10 «Военная музыка». Фильм-концерт («Лентелефильм»).
08.35 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
08.53 Выпускной экзамен по физике за курс средней школы.
09.00 Новости.
09.10 Королевская охота.
09.40 Детский экран. **«ЗИМОРОДОК»**. Худ. фильм.
11.00 Новости.
11.10 «Все мои дети». Сериал.
11.55 «Наши песни». Авторская программа А.Ярмоленко.
12.25 Наш край. К 100-летию со дня рождения краеведа Николая Касперовича.
12.45 Документальный экран. «Святыни белорусской земли. Брестская крепость».
13.00 Новости.
13.10 Дневной сеанс. Худ. фильм **«ВЕРНОСТЬ»**.
14.30 «У каждого была своя война...» Телеочерк.
15.00 Новости.
15.15 Сериал для детей. «Таинственный мир Алекс Мак-2»(Англия-Германия).
15.40 **«ДЕБЮТ»**. Короткометражный худ. фильм.
16.10 «Легендарный командир». Телеочерк.
16.35 Г.Вагнер. Вокально-симфоническая поэма «Вечно живые».
17.00 Новости.
17.10 Арсенал.
17.35 Усадьба. Программа для дачников.
18.00 Сериал «Сити» (США).
18.45 Международные спортивные новости.
19.00 Новости.
19.15 Премьера. ТО «Телефильм» представляет: док. фильм «Глаза воды».
19.45 Телебарометр. Прогноз погоды.
20.00 «Все мои дети». Сериал.
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 **«ДОЛГИЕ ВЕРСТЫ ВОЙНЫ»**. Худ. фильм. 3-я серия, заключительная.
22.55 Фестиваль солдатской песни.
00.15 Новости.
00.25 Криминальная хроника.

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.35 Новости.
8.20 «Вавилонская башня». Сериал.
9.20 Джентльмен-шоу.
9.50 Человек и закон.
10.30 Сериал «Лето наших надежд».
14.20 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.45 Программа «100%».
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
16.00 «Вавилонская башня». Сериал.
17.30 Фильм Леонида Быкова **«АТЫ-БАТЫ ШЛИ СОЛДАТЫ...»**.
19.15 «Жди меня». Я вернусь....
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Шпионский триллер **«ЗАВЕЩАНИЕ ХОЛКРОФТА»**.
23.05 А.Гордон «Собрание заблуждений».
23.50 **«ПРОГУЛКА ПО АМЕРИКАНСКОМУ КИНО С МАРТИНОМ СКОРСЕЗЕ» - 3.**

7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ: «Дежурная часть».
8.35 «На задней парте». Мультсериал.
8.45 «Черный пират». Мультсериал (Италия).
9.10 «Цыганка». Сериал.
10.05 «Санта-Барбара». Сериал.
16.35 «Тайны тысячелетия» с Арменом Джигарханяном. Документальный сериал.
17.20 Комедийный телесериал «Монахини в бегах».
18.25 День памяти и скорби. «Секретный батальон».
19.45 День памяти и скорби. Евгений Матвеев, Людмила Гурченко, Валерия Заклунная в фильме **«ОСОБО ВАЖНОЕ ЗАДАНИЕ»**.
22.35 Время кино. Александр Збруев, Эрнст Романов, Любовь Виролайнен и Евгений Лазарев в приклю-

22 ИЮНЯ

ченческом фильме «**У ОПАСНОЙ ЧЕРТЫ**».
0.20 «Возвращение Зигфрида». Премьера док. фильма.
0.45 Телеспецназ: «Дежурная часть».
1.00 Чемпионат Европы по футболу-2000. Итоги дня.

К

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.20 После новостей...
7.40 «**ВДОВЫ**». Худ. фильм.
9.05 Архитектурная галерея. «Хай-Тэк».
9.20 «Там, под небом родным», «Капитал». Док. фильмы.
10.15 «Ноу-хау». Тележурнал.
10.35 «**РАШЕЛЬ И ЕЕ ЛЮБОВЬ**». Худ. фильм. 1-я серия.
11.35 Программа передач.
11.40 «Мой Эрмитаж». Программа М.Пиотровского.
12.05 Полонезы Г.Венявского. Исполняет М.Федотов.
12.20 К 90-летию А.Твардовского. «Василий Теркин». Исполняет О.Табаков. 1-я часть.
13.45 А.Твардовский. «Василий Теркин». Исполняет О.Табаков. 2-я часть.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 Кино - детям. «Чародей. Страна великого дракона». Сериал.
15.35 «У.Шекспир». Авторская программа А.Аникста. Передача 2-я.
16.35 «**РАШЕЛЬ И ЕЕ ЛЮБОВЬ**». Худ. фильм. 1-я серия.
17.40 Новое кино.
18.05 Власть факта.
18.20 «Время музыки». Тележурнал.
18.45 «Кумиры». В.Полунин.
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 «Кот Феликс и гусыня, несущая золотые яйца». Из мультсериала «Парад всех цветов радуги».
19.50 «Всадник по имени Смерть». Док. фильм.
20.15 Л.Бетховен. Соната №23 «Аппассионата». Исполняет Д.Мацуев.
20.45 После новостей...
21.05 «**ВДОВЫ**». Худ. фильм.
22.30 Джазофрения.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
5.15, 7.10 Спорт, погода.
5.20, 6.15 Криминал.
5.35, 6.50 Большие деньги.
5.50, 7.15 Впрок.
6.20 Карданный вал.
6.35 Мультфильм.
7.45 Интересное кино.
7.55 Суд идет.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич» (США).
11.30 «Глас народа». Программа Евгения Киселева.
12.35 «Среда». Экологическая программа.
13.30 Сериал «Трое» (США).
14.25 Дог-шоу «Я и моя собака».
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 Сериал «Она написала убийство» (США).
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 Час сериала. Жерар Депардье и Орнелла Мути в фильме «Граф Монте-Кристо» (Франция). Заключительная серия.
19.55 Телеигра «О, счастливчик!».
21.50 Премьера НТВ. «**ЗАБЫТЫЙ ПОЛК**».
22.45 Сегоднячко.
23.25 Сегодня в полночь.
23.50 «Антропология». Программа Д. Диброва.

ТВ6

14.00, 19.00, 21.45 Новости.
14.20 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.15 Отдохнем.
15.25 Григорий Грабовой. «Формула здоровья».
15.30 «Телемагазин в Минске».
16.10 Вкусная передача «Пальчики оближешь».
16.40 Юмористический сериал «Дежурная аптека II».
17.20 Дорожный патруль.
17.30 «Стильное шоу «Фасон».
18.05 Сериал «Морская полиция»: «Замкнутая цепь».
19.30 Кинотеатр ТВ-6. К дню памяти и скорби В. Гостюхин в фильме «**ГЕНЕРАЛ**».
21.30 Дорожный патруль.
22.05 Кинотеатр ТВ-6. К дню памяти и скорби «**ПОДВИГ РАЗВЕДЧИКА**».
23.40 Диск-канал.
0.15 Дорожный патруль.
0.25 Сериал «Дежурная аптека II».

ПЯТНИЦА • 23 ИЮНЯ

ББ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.10 Документальный экран. «Этьен. Возвращение».
08.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.00 Новости.
09.10 Детский экран. «**С РОБОТАМИ НЕ ШУТЯТ**». Худ. фильм (ЦТ).
10.15 Мультиклуб.
10.45 Телебарометр. Прогноз погоды.
11.00 Новости.
11.10 «Все мои дети». Сериал.
11.55 «Премьер-парад». Юмористическая программа.
12.20 Сделано в Беларуси. Пищевые предприятия: ОАО «Гормолзавод №2 г.Минска», ОАО «Копыльский маслосырзавод».
12.35 Усадьба.
13.00 Новости.
13.15 Дневной сеанс. «**АНЮТИНЫ ГЛАЗКИ И БАРСКИЕ ЛАСКИ**». Худ. фильм.
14.25 Бон тон. Тележурнал моды.
15.00 Новости.
15.10 Сериал для детей. «Таинственный мир Алекс Мак-2» (Англия-Германия).
15.35 Мультфильм.
15.45 Регион.
16.10 «Риск-версия». Телеигра.
16.40 Телебарометр.
17.00 Новости.
17.15 «Марсово поле». Музыкально-развлекательная программа.
17.35 Наш край. К 100-летию со дня рождения краеведа Николая Касперовича.
17.55 Сериал «Сити» (США).
18.15 «Москва - Минск».
18.40 Международные спортивные новости.
19.00 Новости.
19.20 «Премьер-парад». Юмористическая программа.
19.50 «Все мои дети». Сериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Открытие Международного фестиваля «Могилевская музыкальная весна-2000».
00.10 Бездельник.
00.35 Новости.
00.45 Криминальная хроника.

1

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Новости.
8.20 «Вавилонская башня». Сериал.
9.20 «Каламбур». Юмористический журнал.
9.50 В мире животных.
10.30 Сериал «Лето наших надежд».
13.30 Программа «Вместе».
14.20 Мультазбука.
14.45 КВН.
17.30 Джентльмен-шоу.
17.55 Человек и закон.
18.40 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Великие сыщики. Лейтенант Коломбо в детективе «**КОНСПИРАТОРЫ**».
22.35 Песня года.
23.35 Жаклин Биссет и ее мужчины в фильме «**БОГАТЫЕ И ЗНАМЕНИТЫЕ**».

РТР

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ: «Дежурная часть».
7.35 Семейные новости.
8.35 «Чудеса в решете». Мультфильм.
8.45 Москва - Минск.
9.10 «Цыганка». Сериал.
10.05 «Санта-Барбара». Сериал.
16.35 «Тайны тысячелетия» с Арменом Джигарханяном. Документальный сериал.
17.25 Комедийный телесериал «Монахини в бегах».
18.25 «Городок». Развлекательная программа.
19.45 Время кино. Дмитрий Певцов, Татьяна Скороходова и Андрей Болтнев в криминальном боевике «**МАФИЯ БЕССМЕРТНА**».
21.35 «Панорама». Тележурнал.
22.35 «Панорама». Продолжение тележурнала.
23.15 Последний сеанс. Олег Борисов, Наталья Егорова и Нонна Мордюкова в фильме Павла Лунгина «**ЛУНА-ПАРК**».
1.15 Телеспецназ: «Дежурная часть».

К

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.20 После новостей...
7.40 «**ШВЕДСКАЯ СПИЧКА**». Худ. фильм.
8.35 С.Прокофьев. Концерт №2 для фортепиано с оркестром.
9.15 «Карильен». Конкурс звонарей в Бельгии.
9.40 Власть факта.
9.55 Зарубежное документальное кино. «Размышления балерины. А.Данилова».
10.45 «**РАШЕЛЬ И ЕЕ ЛЮБОВЬ**». Худ. фильм. 2-я серия, заключительная.
11.40 «**НЕБЕСНЫЙ ТИХОХОД**». Худ. фильм.
12.55 «Поезд на третьем пути». Дон Аминадо.
13.45 «Бременские музыканты», «Чебурашка идет в школу». Мультфильмы.
14.15 «Время музыки». Журнал.
14.40 Телэнциклопедия.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 Кино - детям. «Чародей. Страна великого дракона». Сериал.
16.00 «У.Шекспир». Авторская программа А.Аникста. Передача 3-я.
16.45 «**РАШЕЛЬ И ЕЕ ЛЮБОВЬ**». Худ. фильм. 2-я серия, заключительная.
17.40 «Последний год жизни наивного художника». Л.Майкова.
18.10 «Звезды белых ночей». Музыкальный фестиваль в Санкт-Петербурге. Обозрение.
18.40 «Русские театральные сезоны в Европе. «Табакерка» на фоне Хельсинки».
19.20 Вечерняя сказка.
19.50 Зарубежное документальное кино. «Размышления балерины. А.Данилова».
20.45 После новостей...
21.05 «**ШВЕДСКАЯ СПИЧКА**». Худ. фильм.
22.00 Волейбол. Мировая лига. Россия - Франция.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
5.15, 7.10 Спорт, погода.
5.20, 6.15 Криминал.
5.35, 6.50 Большие деньги.
5.50, 7.15 Впрок.
6.20 Карданный вал.
6.35 Мультфильм.
7.45 Интересное кино.
7.55 Путешествия натуралиста.
8.30 Служба спасения.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич» (США).
11.30 Наше кино. Галина Польских, Тамара Акулова и Борис Щербаков в фильме «**ВОСКРЕСНЫЙ ПАПА**».
13.30 «Забытый полк».
14.20 Без рецепта.
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 Сериал «Она написала убийство» (США).
17.40 Криминал.
18.45 «Победа. Одна на всех». Фильм Светланы Сорокиной из цикла «Новейшая история».
19.55 Независимое расследование с Н.Николаевым.
21.50 «Женский взгляд».
22.25 Премьера НТВ. Остросюжетный сериал «Трое».
23.20 Цвет ночи. Изабель Гласcер, Джеймс Ример и Малколм Макдауэлл в остросюжетном фильме «**УТОНЧЕННАЯ НЕЖНОСТЬ**».

ТВ6

5.50 Вставай!
6.00 День за днем.
7.45 Дорожный патруль.
8.00, 14.00, 19.00, 21.40 Новости.
8.10 Кинотеатр ТВ-6. Боевик «**ВЗЯТЬ ЖИВЫМ**».
10.00 ЦитаДЕНЬ.
10.05 Кинотеатр ТВ-6. В. Гостюхин в фильме «**ГЕНЕРАЛ**».
12.00 День за днем.
14.15 «Телемагазин в Минске».
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.20 Отдохнем.
15.30 «Телемагазин в Минске».
15.45 Диск-канал.
16.25 «Телемагазин в Минске».
16.40 Юмористический сериал «Дежурная аптека II».
17.15 Дорожный патруль.
17.30 «Как стать звездой?»
18.00 Шоу Бенни Хилла.
19.30 Кинотеатр ТВ-6. Л.Миннелли в боевике «**ПОЛИЦЕЙСКИЙ ПО НАЙМУ**».
21.20 Дорожный патруль.
21.55 Премьера! Кинотеатр ТВ-6. «**ГЛАВНАЯ СТАТЬЯ**».
23.40 Алле, народ!
0.15 Юмористический сериал «Дежурная аптека II».
0.45 Дорожный патруль.

СУББОТА • 24 ИЮНЯ

ББ

07.00 Доброе утро, Беларусь!
08.05 Сущность. Духовная программа.
08.30 Усадьба.
09.00 Новости.
09.10 Потребительская корзина.
09.25 «Сегодня с вами...» Александр Харламов.
09.55 «Все нормально, мама!»
10.25 «Одиссея команды Кухто». Телеигра.
10.55 Компьютерный полигон.
11.15 Вершина мира.
11.40 Столица. Информационно-аналитическая программа.
12.10 Сельчане.
12.35 Книгосбор.
13.10 Сфера. Научно-популярная программа.
13.40 Око. О рекламе и не только...
14.00 Международные спортивные новости.
14.15 Сделано в Беларуси. Новые технологии в строительстве.
14.30 Познай себя. «Психологическое состояние человека».
15.00 Новости.
15.15 Мультфильмы.
16.10 Конный спорт. Международный турнир по троеборью.
16.30 Олимп.
17.00 Ток-шоу «Будни».
17.45 «Купаловцы: взгляд через время». Телеочерк.
17.55 «Земляки». По страницам прошлых передач.
19.00 Новости.
19.15 Из достоверных источников.
19.35 Песню берите с собой. Телефестиваль белорусской песни.
20.25 «**БАГРЯНАЯ ТРАВА**». Короткометражный худ. фильм («Беларусьфильм»).
21.00 Панорама.
21.50 «Христофор». Юмористическая программа.
22.10 «**МОЕ ДЕЛО - ТЕЛЯЧЬЕ**». Худ. фильм.
23.40 Премьера песни.
23.50 Видимо-невидимо.

1

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря. Митрополит Кирилл.
7.25 Сериал «Все путешествия команды Кусто». «Навстречу прошлому».
8.15 Веселые истории в журнале «Ералаш».
8.25 Играй, гармонь любимая!
9.10 Смак.
9.30 Документальный детектив. Торговцы живым товаром. Дело 1999 года.
10.00 «С легким паром!» В гостях у Михаила Евдокимова.
10.30 Утренняя почта.
11.00 Дневной киносеанс. А.Феклистов в остросюжетном фильме «**ОТРЯД**».
13.00 В мире животных.
13.45 История одного шедевра. Русский музей.
14.10 Приключенческий сериал «Горец».
15.05 Седьмое чувство.
15.45 «Время футбола»: ЕВРО.
16.15 Детектив-шоу.
17.15 Экстренный вызов. Спасатели.
17.45 Валентина Малявина в программе «Женские истории».
18.20 Откройте, комедия! Елена Проклова, Андрей Миронов в фильме «**БУДЬТЕ МОИМ МУЖЕМ**».
20.00 Авторская программа Сергея Доренко.
20.55 Погода.
21.00 Футбол. Чемпионат Европы. 1/4 финала. Передача из Голландии.
23.10 Коллекция Первого канала. «**ИИСУС ХРИСТОС - СУПЕРЗВЕЗДА**».

РТР

7.00 Фильм для детей «**РАДУГА**» (США).
8.25 Прогноз погоды.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.45 «Сто к одному». Телеигра.
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Друзья-II». Комедийный телесериал (США).
11.35 «Золотой ключ». Квартирная лотерея.
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Федерация.
13.10 Дневной сеанс. Мелодрама «**КОВАРНЫЙ ОБОЛЬСТИТЕЛЬ**» (Индия).
15.10 Планета Земля.
16.05 «Вечера в Политехническом». Александр Дольский.
17.05 Моя семья. «Сладкая месть».
18.05 «Два рояля».
19.45 «Аншлаг» и К°.
20.50 Бал выпускников-2000. Передача из ГЦКЗ «Россия».
21.30 Футбол. Чемпионат Европы-2000. 1/4 финала.
23.45 Чемпионат Европы по футболу-2000. Итоги дня.
0.00 Бал выпускников-2000.

К

9.05 «Аистенок». Тележурнал для детей.
9.30 «Российский курьер». Эвенкийский автономный округ.
10.10 «Кино вчера и всегда». Программа В.Божовича.
10.35 Век кино. «**ДАМСКИЙ ПОРТНОЙ**». Худ. фильм.
12.00 «Микрофон включен». Ю.Левитан.
12.25 «Обезьянки, вперед!» Мультфильм.
12.35 Графоман.
13.00 Парижский журнал. «Возьми крест свой...».
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Кино по выходным. «Сыновья и любовники». Сериал.
14.40 Мой цирк.
15.05 Профили. Мао Цзэдун.
15.30 Л.Петрушевская. «Любовь». Телеспектакль. Режиссер В.Мирзоев.
16.20 Сегодня - 55 лет назад.
17.00 «Штрихи к портрету художника». М.Шварцман.
17.35 Сферы.
18.15 «Царская ложа». Итоги сезона.
18.55 Вечерняя сказка.
19.00 «Пикник в Тоорнвиле». Из мультсериала «Парад всех цветов радуги».
19.15 «Чтобы вздрогнула душа...» Режиссер Г.Яновская.
20.10 «Исключение». Док. фильм.
20.40 П.Чайковский. «Вариации на тему рококо». Солист М.Ростропович.
21.20 Блеф-клуб.
22.00 Волейбол. Мировая лига. Россия - Франция.
23.00 «История одного преступления». Мультфильм.

НТВ

6.55 Анонс дня.
7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 Сериал «Трое» (США).
8.10 Телеигра «О, счастливчик!».
9.15 Криминал «Чистосердечное признание».
9.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 Пойми меня.
11.25 Большие деньги.
11.55 Наше кино. А.Збруев в детективе «**ДВА БИЛЕТА НА ДНЕВНОЙ СЕАНС**».
13.35 «В нашу гавань заходили корабли». Программа Э.Успенского.
14.40 «Свидетель века». Программа В.Кара-Мурзы.
15.30 Профессия - репортер. Евгений Матонин. «Операция «Беркут».
15.50 Без рецепта.
16.20 Дог-шоу «Я и моя собака».
16.50 Сериал «Она написала убийство» (США).
18.35 «Один день». Программа К.Набутова.
19.05 Телеигра «О, счастливчик!».
19.50 Премьера НТВ. Елена Яковлева в детективе «Каменская. Чужая маска».
21.45 Премьера НТВ. Майкл Дуглас и Гленн Клоуз в остросюжетном фильме «**РОКОВОЕ ВЛЕЧЕНИЕ**» (США).
23.55 Ток-шоу «Про это».

ТВ6

6.00 Кинотеатр ТВ-6. Триллер «**ГЛАВНАЯ СТАТЬЯ**».
7.35 Дорожный патруль.
7.45 Про любовь.
8.15 Диск-канал.
8.50 Программа «Бис».
9.25 Ваша музыка: В.Цыганова.
10.20 «Как стать звездой?»
10.50 «Пальчики оближешь».
11.20 Без вопросов.
12.00, 19.00 Новости.
12.15 «Мое кино».
13.55 «Наши любимые животные».
14.30 Своя игра.
15.10 Мультфильм.
15.20 СВ-шоу. Виктор Чайка.
16.15 Ток-шоу «Я - сама».
17.20 Кинотеатр ТВ-6. Приключенческий фильм «**ЧЕЛОВЕК ИЗ ДЖУНГЛЕЙ**».
19.20 «Скандалы недели».
19.50 Дорожный патруль. Расследование.
20.10 Премьера! Кинотеатр ТВ-6. Фильм ужасов «**НОЧНЫЕ ГОСТИ**».
22.00 Кинотеатр ТВ-6. Триллер «**ПАДЕНИЕ**».
23.45 Дорожный патруль.
0.00 Радио хит.

ВОСКРЕСЕНЬЕ • 25 ИЮНЯ

ББ

07.00 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Мультсериал «Путешествие в прошлое» (США).
08.30 Здоровье. Тележурнал.
09.00 Новости.
09.15 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.30 «Вас вызывает Спортландия». Товарищеская встреча по подвижным играм команд школьников Логойского района.
10.20 Туробъектив. Путешествия, встречи, отдых.
10.45 «Все нормально, мама!»
11.15 «Премьер-парад». Юмористическая программа.
11.45 Арсенал.
12.10 Золотые ключи.
12.40 Семейный телеканал «На волне взаимопонимания».
13.30 Сериал по выходным. «На гребне волны» (США).
14.15 Международные спортивные новости.
14.30 «Сегодня с вами...» Генеральный директор компании «Космос-ТВ» Виктор Кириллов.
15.00 Новости.
15.15 Белорусский дом. Художественно-публицистическая программа.
15.45 «Наши песни». Авторская программа А.Ярмоленко.
16.15 Теленавигатор.
16.40 Банка комиксов.
17.10 М.Неелова и А.Збруев в худ. фильме «**ТЫ У МЕНЯ ОДНА**» («Ленфильм»).
18.55 «Судьба человека». Нина Павлюченко.
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.45 Ток-шоу «Карамболь» с участием Андрея Данилки.
21.20 Ш.Коннери в комедии «**ДОБРЫЙ ЧЕЛОВЕК В АФРИКЕ**» (США).
22.50 Суперобраз XXI века.
23.20 Столичный хит. Музыкально-развлекательная программа.

1

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Армейский магазин.
7.40 «Дисней-клуб»: «Аладдин».
8.10 Утренняя звезда.
9.10 «Непутевые заметки» Дм.Крылова.
9.30 Пока все дома.
10.05 Семейная комедия «Альф».
10.35 Здоровье.
11.05 Дневной киносеанс. Людмила Гурченко, Алексей Булдаков в фильме «**ОЖОГ**».
13.15 Клуб путешественников.
14.10 Приключенческий сериал «Горец».
15.05 Возможно все!
15.25 «Дисней-клуб»: «101 далматинец».
15.50 «Дисней-клуб»: «Новые приключения Винни-Пуха».
16.15 «Серебряный шар». Ванесса Редгрейв.
17.15 «Ералаш».
17.25 Смехопанорама Евгения Петросяна.
18.05 Мировое кино. Курт Рассел в боевике «**БОЛЬШОЙ ПЕРЕПОЛОХ В МАЛЕНЬКОМ КИТАЕ**».
20.00 Время.
20.55 Погода.
21.00 Футбол. Чемпионат Европы. 1/4 финала.
23.05 Линия кино. Пол Ньюмен в фильме Джона Хьюстона «**АГЕНТ МАКИНТОШ**».

РТР

7.00 Мультфильм.
7.20 Папа, мама, я - спортивная семья.
8.15 Прогноз погоды.
8.20 «Устами младенца». Телеигра.
8.55 Доброе утро, страна.
9.30 «Аншлаг» и К°.
10.30 «Городок». Из раннего».
11.00 Русское лото.
11.40 «Возвращайся, Капитошка!», «Эх!», «Не бывает!» Мультфильмы.
12.00 Вести.
12.20 Парламентский час.
13.15 Новая «Старая квартира».
14.15 Диалоги о животных.
15.15 Премьера док. фильма Александра Политковского «Калмыцкий хронотоп».
16.00 Пресс-клуб.
17.00 «Международная панорама» с А.Гурновым.
17.45 Время кино. Экранизация романа Даниэллы Стил «**ЗОЯ**» (США). 1-я серия.
19.00 Зеркало.
19.55 Время кино. Экранизация романа Даниэллы Стил «**ЗОЯ**» (США). 2-я серия.
21.30 Футбол. Чемпионат Европы-2000. 1/4 финала.
23.45 Чемпионат Европы по футболу-2000. Итоги дня.
0.00 Последний сеанс. Джефф Фэйи и Пирс Броснан в фантастическом фильме «**ГАЗОНОКОСИЛЬЩИК**».

К

9.05 «Аистенок». Тележурнал для детей.
9.30 Детский сеанс. «Одиссея». Мультфильм.
10.40 Экспедиция «Чиж».
11.05 «Консилиум». Научно-популярная программа на медицинские темы.
11.35 «Романса трепетные звуки». Док. фильм.
12.50 «Куплю привидение». Мультфильм.
13.00 Дворцовые тайны. «Екатерина Малая».
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Кино по выходным. «Сыновья и любовники». Сериал. 7-я серия, заключительная.
14.40 Отечество и судьбы. «Лансере».
15.20 Положение вещей.
15.45 «**ДЕВОЧКА НА ШАРЕ**». Худ. фильм.
16.50 Смехоностальгия.
17.35 Шедевры мирового музыкального театра. «Меняя шаг». Телеверсия авангардного балета. Хореография Мерса Канингхэма.
18.15 Памяти Ангелины Степановой. «Актер и время».
19.05 Вечерняя сказка.
19.15 «Тоорнвильский трамвай». Из мультсериала «Парад всех цветов радуги».
19.35 «Восковые персоны». Док. фильм.
20.30 «С потолка». Программа О.Басилашвили.
21.20 «Вокзал мечты». Ю.Башмет.
21.45 «**ОСТАВЛЕННЫЙ БАГАЖ**». Худ. фильм.

НТВ

6.55 Анонс дня.
7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 Час сериала. Елена Яковлева в детективе «Каменская. Чужая маска».
8.15 Телеигра «О, счастливчик!».
9.20 Телеигра «Ключи от форта Байяр» (Канада).
10.10 «Полундра». Семейная игра.
10.45 Мультфильм «Винни-Пух».
11.30 Служба спасения.
12.00 Путешествия натуралиста.
12.35 Наше кино. Александр Збруев, Армен Джигарханян и Николай Рыбников в детективе «**КРУГ**».
14.20 «Женский взгляд» Оксаны Пушкиной.
15.25 Большие родители.
15.55 «Виктория и Альберт». 1-я серия (Великобритания).
16.55 Сериал «Она написала убийство» (США).
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 Премьера НТВ. Елена Яковлева в детективе «Каменская. Чужая маска».
20.50 «Итого» с В.Шендеровичем.
21.10 Мир кино. Жан Марэ и Луи де Фюнес в комедии «**ФАНТОМАС РАЗБУШЕВАЛСЯ**».
23.05 Последний киносеанс. Кристофер Уокен и Изабелла Росселлини в фильме «**ПОХОРОНЫ**» (США).

ТВ6

6.00 Кинотеатр ТВ-6. Приключенческий фильм «**ЧЕЛОВЕК ИЗ ДЖУНГЛЕЙ**».
7.25 Дорожный патруль.
7.40 Фасон.
8.10 «Ле-go-go».
8.50 Шоу «Амба-ТВ».
9.25 Фактор успеха.
9.55 Шоу Бенни Хилла.
11.00 Канон.
11.30 Дорожный патруль.
11.50 Кинотеатр ТВ-6. «**ВЕСЬ ОГРОМНЫЙ МИР**».
13.55 «Формула здоровья».
14.00 «Вы очевидец».
14.55 «И снова 33 квадратных метра: «Родная кровь». О.С.П. - лучшее».
16.05 Катастрофы недели.
16.55 Когда путешествие - радость.
17.05 Дорожный патруль.
17.30 Кинотеатр ТВ-6. Сандра Баллок в комедии «**ГЛУПЕЦ И ЕГО ДЕНЬГИ**».
19.00 Кинотеатр ТВ-6. Дэвид Шиммер в комедии «**ПОЦЕЛУЙ ПОНАРОШКУ**».
20.45 Кинотеатр ТВ-6. Боевик «**КЛИНОК**».
22.45 Ваша музыка: С.Ротару.
23.50 Эротический сериал «Дневники красной туфельки».

На 55-ы дзень службы Радзіме шараговец застрэліўся

Аднак гэтая смерць абкружана загадкамі

Паліна СЦЕПАНЕНКА

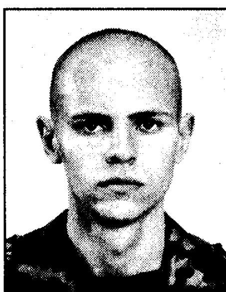
У верасні 1999 г. пры загадкавых абставінах загінуў шараговы ўнутраных войскаў Сяргей Толкач. 12 ліпеня 1999 года С.Толкач быў прызваны ва ўнутраныя войскі, праходзіў вучэбныя зборы ў Баранавічах, пасля прыняцця прысягі патрапіў у трэці батальён вайсковай часткі №7404 г.Івацэвічы па ахове калоніі строгага рэжыму ІТК-5. У Івацэвічы С.Толкач прыбыў 19 жніўня 1999 года. А праз 18 дзён яго не стала.

«Гора абрынулася на нашу сям'ю. Немагчыма выказаць словамі тыя пакуты, якія адчулі ў той дзень і адчуваем сёння, мы, ягоныя бацькі, — гаворыць бацька Сяргея, Уладзімір Толкач. — Але яшчэ горш робіцца ад таго, што мы не ведаем усёй праўды пра гібель нашага адзінага сына».

7 верасня 1999 г. у кватэры бацькоў Сяргея Толкача ў Баранавічах прагучаў званок, тэлефанавалі з часткі, паведамілі, што з сынам здарылася няшчасце. Маці, Галіна Толкач, спытала: «Яго што, пабілі?» «Так, пабілі», — і павесілі трубку. Увечары прыехаў афіцэр Ждан, прадстаўнік камандавання часткі, і сказаў, што Сяргей узяў ствол аўтамата ў рот і зрабіў тры стрэлы... Па словах бацькоў загінулага, спачатку камандзіры гаварылі так: «Гэта здарылася падчас змены вартавых. Ішла змена. Не даходзячы некалькіх дзесяткаў метраў да вартавой вышкі, яны пачулі стрэлы, пабеглі і ўбачылі...»

Праз два дні бацькі зноў паехалі ў частку. Цяпер ужо ім гаварылі, што ўсё адбылося не падчас змены варты, а на 15 хвілінаў раней — у 14.45. У тры гадзіны Сяргея Толкача павінны былі змяніць. Бацькі пыталіся: «А можа гэта ўсё ж такі адбылося пры змене варты, можа канфлікт нейкі ўзнік пры змене на вышцы?» Камандзір батальёна адказваў: «Вы што, мне не верыце? Я сам выбіваў дзверы!» А ў справе, па словах Уладзіміра Толкача, фігуруе іншы час — 15.00.

Бацька загінулага гаворыць: «Мы сталі высвятляць, калі паступіў выклік у «хуткую дапамогу». Нам паказалі запіс — «выклік паступіў у 15.06». Атрымліваецца, што 20 хвілінаў сын ляжаў у цяжкім стане на вартавой вышцы? Калонія ад бальніцы недалёка. Што ж там рабілася? Што было? Вартавая вышка, дзе адбылася гэтая трагедыя, чамусьці была знішчаная, прычым на працягу сутак. А можа і хутчэй, таму што маці ўжо ў першы вечар паказалі толькі дзве дошкі ад вартавой вышкі. Адна дошка ад столі з адтулінамі ад кулі, другая ад падваконня з надпісам: «Кто выжил, тот счастливым будет, кто умер, тот счастливым стал». Сцвярджаюць, што гэта наш сын зрабіў гэты надпіс. Такі ж самы надпіс з'явіўся на вырваным аркушы ў сшытку сына. Але ж гэта не сынаў почырк. У справе гэты надпіс фігуруе як перадсмяротная запіска сына.

Сяргей Толкач, здымак другога и апошняга месяца службы

Але ж гэта менавіта турэмны надпіс. Ён характэрны для таго асяроддзя, дзе сын служыў. Турма...»

Вышка разабраная — месца падзеі знішчанае. У пастанове аб закрыцці крымінальнай справы фігуруе толькі яе апісанне: «Драўлянай канструкцыі, зашклёная, абсталяваная дзвярыма, якія зачыняюцца знутры, сродкамі сувязі, трывожнай сігналізацыяй, пірамідай для захоўвання зброі і круцячымся табурэтам, для нясення службы седзячы».

Бацькі хацелі паглядзець тое месца, дзе загінуў іх сын: «Мы прыехалі на другія суткі ў батальён, каб паглядзець вартавую вышку, пераканацца, што ўсё было так, як гаворыць камандзір, але вышкі ўжо не было...» Прадстаўнікі камандавання часткі патлумачылі, што на вышцы дзейнічалі нейкія «цёмныя» сілы, бо некалькі гадоў таму на гэтай самай вышцы пры падобных абставінах загінуў салдат з Гомеля, нехта Маскаленка. Вось і сказаў бацькам палкоўнік Аляксандр Шалік: «Мы запрасілі святара, асвяцілі вышку, разабралі і спалілі».

Але з матэрыялаў следства вынікае, што святара не запрашалі — хацелі запрасіць, але не засталі дома. Ад камандавання прыйшоў пісьмовы адказ, што «вартавая вышка ўздзейнічала на маральна-псіхалагічны стан ваеннаслужачых, таму яна была дэмантаваная і знішчаная». Бацька Сяргея Толкача лічыць, што вышку можна было знішчыць толькі пасля «заканчэння папярэдняга следства, пасля правядзення там следчых дзеянняў. Гэта было месца, на якім можна было ўзнавіць карціну здарэння. А так выглядае як замятанне слядоў».

7 сакавіка гэтага года следчы Баранавіцкай міжгарнізоннай ваеннай пракуратуры С.Новік у сваёй пастанове пра спыненне крымінальнай справы напісаў: «У 12 гадзінаў 7 верасня 1999 г. С.Толкач у чарговы раз заступіў на пост. У 15.00 даклаў па тэлефоне начальніку варты пра вынікі нясення службы, пасля чаго, седзячы на табурэце, узяў аўтамат з піраміды, уставіў ствол аўтамата сабе ў рот і зрабіў шэраг стрэлаў, зрабіў сабе скразное раненне галавы. З атрыманымі пашкоджаннямі быў дастаўлены ў Івацэвіцкую раённую бальніцу, дзе 14 верасня гэтага года, не прыходзячы ў прытомнасць, памёр ад атрыманых раненняў».

З паказанняў сведкаў: «Камандзір батальёна Прысмыцкі падчас допыту паказаў, што каля 15 гадзінаў 7 верасня 1999 г., знаходзячыся ў каравульным памяшканні ІТК-5, ад вартавога пульта кіравання атрымаў паведамленне пра тое, што на посце № 9 разблакаваная піраміда з аўтаматам і вартавы гэтага паста на сігналы і выклікі не рэагуе. Было прынятае рашэнне хутка рухацца да паста. Па прыбыцці на пост Прысмыцкі з дапамогай начальніка каравула прапаршчыка Яфімчыка і камандзіра ўзвода аховы ст.прапаршчыка Ахвандзерава, адцягнуўшы дзверы будкі, трапілі ў яе. Радавы Толкач сядзеў на табурэце, на яго твары была кроў. Аўтамат знаходзіўся ў яго паміж ног, ствалом дагары. На падлозе валяліся тры стрэляныя гільзы, а на столі былі бачныя тры прабоіны ад куляў. Прысмыцкі хуткім рухам адхіліў руку Толкача, забраў аўтамат і разрадзіў».

Следчы робіць выснову, што малады салдат скончыў жыццё самагубствам, тым самым «рэалізаваўшы сваю веру ў замагільнае жыццё». Бацька загінулага гаворыць: «Шмат людзей верыць у замагільнае жыццё. Але з-за гэтага ніхто страляцца не будзе, бо жыццё дадзенае чалавеку Богам, таму і забраць гэтае жыццё павінен Бог. Разважаючы так, чалавек не можа сам сябе пазбавіць жыцця. Няма ў высновах следчага логікі. Праўду хаваюць. Гэта можна зразумець, азнаёміўшыся з матэрыяламі следства. Хавалі сляды. Таму можна меркаваць, што следчыя органы ведаюць альбо здагадваюцца аб тым, што адбылося на самай справе».

Варта адзначыць, што перад тым, як атрымаць у рукі зброю, Сяргей Толкач быў агледжаны псіхіятрам часткі, які паставіў яму дыягназ — здаровы. Аднак пасмяротная «дадатковая псіхолага-псіхіятрычная экспертыза паказала, што Толкач пры жыцці выказваў прыкметы часовага разладу псіхічнай дзейнасці».

Можна доўга разважаць пра тое, што магло адбыцца ў калоніі строгага рэжыму ў Івацэвічах. Але не будзем браць на сябе функцыі следчых органаў – мы не маем на гэта права. Версія бацькоў – сын стаў ахвярай нестатутных адносінаў паміж ваеннаслужачымі.

Гэтая гісторыя не мае завяршэння. Следчы С.Новік быў двойчы пакараны ў дысцыплінарным парадку і больш не працуе ў органах вайсковай пракуратуры. Брэсцкі міжгарнізонны ваенны суд, куды звярнуліся бацькі, вырашыў «скаргу бацькоў Толкача пакінуць без задавальнення, пастанову аб спыненні крымінальнай справы ад 7 сакавіка 2000 г., вынесеную старшым следчым міжгарнізоннай вайсковай пракуратуры, пакінуць без зменаў».

Брэсцкі суд прыйшоў да высновы, што асобаў, вінаватых у давядзенні да самагубства, няма, а сваё жыццё Сяргей Толкач скончыў сам.

Бацькі С.Толкача абскардзілі рашэнне Брэсцкага суда, і цяпер справа знаходзіцца на вывучэнні ў Беларускім вайсковым судзе, дзе гэтымі днямі павінна адбыцца паседжанне па гэтай загадкавай справе. ■

Падрыхтавана па матэрыялах праваабарончага цэнтра «Вясна».

ПАДПІСКА

Вы зможаце атрымоўваць нашу газету, калі пералічыце паштовым пераводам падпісную суму на разліковы рахунак рэдакцыі: **3012205160015 у аддзяленні «Цэнтральнае» ААТ «Белбізнесбанк» г.Мінска, код 493. Адрас: 220123, г.Мінск, п/с 103. Атрымальнік плацяжу: Рэдакцыя газеты «Наша Свабода».**

Падпісную квітанцыю (справа) для афармлення падпіскі трэба выразаць нажніцамі. У графе «Для пісьмовага паведамлення» **адзначце свой паштовы адрас, укажыце, з якога месяца і на які тэрмін Вы афармляеце падпіску.**

Паштовы перавод, які можна зрабіць **у любым аддзяленні сувязі краіны** ў любы час, забяспечыць вам дастаўку газеты з пачатку наступнага каляндарнага месяца. **Кошт падпіскі на адзін месяц 675 руб.**

Рэдакцыя прапаноўвае сваім падпісчыкам аформіць падпіску праз аддзяленні «Прыорбанка» і «Белбізнесбанка». Запоўніце нашу квітанцыю, у графе «Від плацяжу» адзначце, з якога і па які месяц вы афармляеце падпіску.

ОТДЕЛЕНИЯ БАНКОВ, ПРИНИМАЮЩИХ ПОДПИСКУ НА ГАЗЕТУ «НАША СВАБОДА»

«ПРЫОРБАНК»:

Центральный офис
220002, **г.Минск**
ул.В.Хоружей, 31А
Филиал 0101
220035, **г.Минск**
ул.Тимирязева, 46
Филиал 0113
г.Минск
ул.Комсомольская, 13
Филиал 0106
223210, Минская обл., **г.Червень**
пл.Свободы, 5
Филиал 0108
222621, Минская обл., **г.Несвиж**
ул.Ленинская, 162

Головной филиал по Витебской обл.
210026, **г.Витебск**
ул.Толстого, 3
Филиал 0203
211030, **г.Орша**
ул.Мира, 11
Головной филиал по Могилевской обл.
212030, **г.Могилев**
ул.Первомайская, 63
Филиал 0306
213760, **г.Осиповичи**
ул.Крупской, 33
Головной филиал по г.Минску и Минской области
220600, **г.Минск**
ул.Радиальная, 38А
Филиал 0111
220123, **г.Минск**
ул.Варвашени, 42А
Филиал 0114
г.Минск
ул.Трудовая, 10
Филиал 0107,
222310, **г.Молодечно**
ул.Вялікі гасцінец, 113А
Филиал 0104
223710, **г.Солигорск**
ул.Богомолова, 16А
Филиал 0202
211440, **г.Новополоцк**
ул.Блохина, 8
Филиал 0302
213800, **г.Бобруйск**
ул.Октябрьская, 149А
Головной филиал по Гомельской обл.
246050, **г.Гомель**
ул.Первомайская, 20
Филиал 0401
247760, **г.Мозырь**
ул.Интернациональная, 162
Головной филиал по Брестской обл.
224013, **г.Брест**
б.Шевченко, 6/1
Филиал 0505
225320, **г.Барановичи**
ул.Ленина, 71
Филиал 0508
225520, **г.Пинск**
ул.Советская, 14

Головной филиал по Гродненской обл.
230023, **г.Гродно**
ул.Мостовая, 37
Филиал 0605
213900, **г.Волковыск**
ул.С.Панковой, 58
Филиал 0603
231800, **г.Слоним**
ул.Комсомольская, 8
Филиал 042
247210, **г.Жлобин**
ул.Первомайская, 39
Филиал 0404
247400, **г.Светлогорск**
ул.Ленина, 49
Филиал 0504
224005, **г.Брест**
ул.Пушкинская, 16/1
Филиал 0502
225215, **г.Белоозерск**
ул.Ленина, 48
Филиал 0506
225710, **г.Ивацевичи**
ул.Иркутско-Пинской дивизии, 36
Филиал 0602
231300, **г.Лида**, ул.Чапаева, 20

«БЕЛБІЗНЕСБАНК»:

Отделение «Центральное»
г.Минск, пл.Свободы, 17.

ИЗВЕЩЕНИЕ

04002280179

Редакция газеты «Наша СВАБОДА»
получатель платежа

Отделение «Центральное» ОАО «Белбизнесбанк»
г.Минск, код 493; Минск, пл.Свободы, 17
наименование банка

Счет получателя 3012205160015 Лицевой счет

(фамилия,имя,отчество)

(адрес)

Вид платежа			Дата	Сумма
За подписку на газету «Наша СВАБОДА» с ______ по ______ 2000г.				
			Пеня	
			Всего	

Кассир

Плательщик

Редакция газеты «Наша СВАБОДА»
получатель платежа

Отделение «Центральное» ОАО «Белбизнесбанк»
г.Минск, код 493; Минск, пл.Свободы, 17
наименование банка

Счет получателя 3012205160015 Лицевой счет

(фамилия,имя,отчество)

(адрес)

Вид платежа			Дата	Сумма
За подписку на газету «Наша СВАБОДА» с ______ по ______ 2000г.				
			Пеня	
			Всего	

КВИТАНЦИЯ

Кассир

Плательщик

«Я ўпэўнены, што ў Віннікавай ёсць вялікае дасье на ўсіх»

Пра сваю сустрэчу з Тамарай Віннікавай распавядае журналіст ВВС Юрый Свірко

Фота «Ю С Ньюс» (www.yusnews.com)

Тамара Віннікава і Юрый Свірко «ў адной з еўрапейскіх краінаў»

У хуткім часе вядучы праграмы «Рэзананс» на беларускім тэлебачанні Аляксандр Зімоўскі можа быць прыцягнуты да крымінальнай адказнасці. Журналіст агенцтва ВВС Юрый Свірко абвінавачвае яго ў парушэнні адразу трох артыкулаў Крымінальнага кодэкса: паклёп, парушэнне таямніцы перапіскі і парушэнне аўтарскага права. Сваю скаргу на А.Зімоўскага ён накіраваў на імя генеральнага пракурора Алега Бажэлкі. Што ж надарылася?

У мінулую суботу газета «Народная воля» надрукавала інтэрв'ю Юрыя Свірко з Тамарай Віннікавай. А ўжо ў нядзелю Аляксандр Зімоўскі зачытваў у эфіры «Рэзананса» тыя кавалкі, якія не ўвайшлі ў тэкст публікацыі. А.Зімоўскі заявіў, што нібыта гэтыя фрагменты яму перадаў адзін з супрацоўнікаў газеты. Але, як сцвярджае Ю.Свірко, насамрэч яны былі скрадзеныя з ягонай электроннай паштовай скрыні ў Інтэрнэце – у рэдакцыі «Народнай волі» такіх фрагментаў не было.

Мы папрасілі Юрыя Свірко расказаць нам больш падрабязна пра гэты выпадак – як і пра сустрэчу з Тамарай Віннікавай.

– У панядзелак я накіраваў сваю заяву на імя генеральнага пракурора. Цяпер буду чакаць рэакцыі. Я, канешне, сумняваюся, што супраць А.Зімоўскага ўзбудзяць крымінальную справу. Але ж архівы ў пракуратуры застануцца надоўга. Няхай Зімоўскі ведае, што на яго ляжыць папера ў пракуратуры.

– *Як ты зразумеў, што Зімоўскі – ці нехта яшчэ для яго — скраў твае матэрыялы?*

– Вось як было. Я сустрэўся з Тамарай Віннікавай, мы зрабілі з ёй інтэрв'ю. Потым я прыехаў у Мінск, уключыў дыктафонную стужку і добрасумленна зняў усю сцэнаграму. Гэты тэкст – «тэкст №1» – я аднёс у газету, а таксама адправіў Віннікавай па электроннай пошце. Газета надрукавала «тэкст №2» – гэта скарочаны «тэкст №1».

Наколькі я зразумеў, Т.Віннікава ўнесла ў «тэкст №1» некаторыя праўкі і адправіла мне яго па электроннай пошце – так атрымаўся «тэкст № 3». Менавіта яго цытаваў А.Зімоўскі. У «тэксце № 3» былі некалькі фрагментаў, якія Тамара Віннікава мне казала без дыктафона – іх няма на маёй стужцы. І яна іх дадала ў тэкст. Дагэтуль я не бачыў тых правак, бо я не магу залезці ў сваю электронную скрыню і прачытаць яго.

– *Дык якім чынам тэкст з тваёй электроннай скрыні патрапіў да Зімоўскага? Можа, сама Віннікава адправіла поўны тэкст каму-небудзь яшчэ акрамя цябе?*

– Такі варыянт існуе, але сама банкірка адмаўляе, што дасылала гэты тэкст яшчэ каму-небудзь. Я падазраю, што нехта або ўзламаў маю скрыню ў Інтэрнэце, або адсачыў рух інфармацыі па беларускіх сетках. Тэхнічна гэта зрабіць не складана. Калі ўжо даўно тэлефоны праслухоўваюцца, то чаму ж нельга перахапіць інфармацыю, якая ідзе з Інтэрнэта па той жа тэлефоннай лініі? Трэба разумець, што нейкія спецструктуры ўзялі гэта ўсё, аднеслі на справаздачу да начальства, і такім чынам тэкст аказаўся ў Зімоўскага.

Атрымоўваецца, што Інтэрнэт у Беларусі – таксама пад кантролем. Але ў гэтай краіне нельга чамусьці здзіўляцца, – гэта кажу я, супрацоўнік брытанскай карпарацыі – пасля таго, як адзін вядомы чалавек агучыў стэнаграму перамоваў англійскага амбасадара Джэсіс Пірс з калегамі-дыпламатамі ў сакрэтным пакоі брытанскай амбасады.

– *Давай вернемся да тваёй сустрэчы з Віннікавай. Як гэта атрымалася і дзе?*

– Дзе – гэта я не магу сказаць. Яна прасіла не раскрываць яе таямніцу. У адной еўрапейскай краіне.

Я звяртаўся да двух асобаў, каб сустрэцца з банкіркай. Па-першае, да Віктара Івашкевіча з газеты «Рабочы». Ён бачыўся з Т.Віннікавай у той краіне, але ён сказаў, што згубіў усе тэлефоны, усе каардынаты і электронныя адрасы. Карацей, нічога мне не даў.

Тады я звярнуўся да Аляксандра Фядуты – ён сказаў мне, што перапісваецца з Т.Віннікавай па электроннай пошце. Ён даў мне яе электронны адрас і паведаміў, што згода на сустрэчу ёсць. А.Фядута папрасіў мяне, каб я сфатаграфаваўся з Тамарай Дзмітрыеўнай – паколькі некаторыя людзі сталі абвінавачваць яго, што той бярэ інтэрв'ю ў нейкай віртуальнай падробкі, і каб прывёз яму фотаздымак з падарункавым надпісам. Я гэта ўсё выканаў.

Прыляцеўшы ў Вену, я паслаў паведамленне на электронны пошце на адрас Тамары Віннікавай з свайго мабільнага тэлефона, і яна вельмі хутка мнеператэлефанавала. Такім чынам, мой першы кантакт з Тамарай Віннікавай адбыўся ў Аўстрыі.

– *Ты яе ведаў раней?*

– Я з Тамарай Дзмітрыеўнай размаўляў тры разы. Апошні раз – вось цяпер, калі я браў інтэрв'ю.

У ліпені 1996 года А.Лукашэнка ўключыў мяне ў склад дэлегацыі, якая наносіла першы і апошні візіт на Захад – у Францыю. У той самай дэлегацыі была і Віннікава. У апошні дзень візіту нас павезлі на нейкую жахлівую ферму, там быў моцны пах гною, і таму найбольш інтэлігентная частка дэлегацыі схавалася ад гэтага паху ў аўтобусе. І вось у аўтобусе аказалася і Віннікава. Там частавалі ўсіх добрым мясцовым сырам – спецыфічным такім, і я прынёс гэты сыр у аўтобус. Калі цяпер мы з ёю сустрэліся, мы доўга размаўлялі, прыгадвалі той выпадак. Яна мне таксама нейкія дэталі расказвала – дэталі, якія ведаем толькі я і яна. Гэта не інтымныя дэталі, але ж заўсёды можна праверыць чалавека, з якім ты дзесьці калісьці разам быў, нешта рабіў – і нікога побач не было.

– *Такім чынам, сумневы ў цябе яшчэ заставаліся?*

– У мяне былі моманты сумневу да гэтай сустрэчы. Але гэта была проста дадатковая праверка. Яна змянілася, канешне. Але выглядае прыстойна, і настрой у яе добры. Мы з ёй больш за 10 гадзінаў гутарылі, і за гэтыя 10 гадзінаў яна ніводнага разу не «пракалолася». Яна на мяне выліла такі паток інфармацыі, яна настолькі добра ва ўсім арыентуецца, што гэта менавіта яе ўзровень – адной з найвышэйшых службовых асобаў дзяржавы.

Пра тое, што яна аб'явілася пасля знікнення, я даведаўся з «Белорусской Деловой Газеты». Хаця яна аб'явілася на ВВС, мяне трымалі ў такім жа няведанні, як і ўсіх. І пасля яе з'яўлення я рабіў матэрыял на ВВС, які ішоў перад яе інтэрв'ю – так дзве хвіліны расказваў, хто яна і чаму гэта сенсацыя... Два месяцы таму яна сама патэлефанавала мне на працу. Мы з ёй размаўлялі хвілінаў дзесяць. У сярэдзіне размовы я папрасіў яе запісваць. Мне падалося, што нехта падробвае яе голас. Таму што было вельмі шмат «хі-хі» і «ха-ха». У мяне ўзніклі ўсё ж такі пэўныя сумневы.

Я яе вельмі шмат пытаў – што ж яна ведае пра лёс зніклых апазіцыянераў Юрыя Захаранкі і Віктара Ганчара? Вось што ўдалося дазнацца.

Па-першае, Т.Віннікава ўпэўненая: што ў гэты час ад імя Віктара Ганчара пэўныя людзі з ягонага атачэння тэлефануюць і збіраюць «пад Ганчара» грошы ў беларускіх бізнесменаў. Як я зразумеў, у перадвыбарчы фонд.

Наконт Захаранкі Віннікава сказала, што падчас яе кіравання Нацбанкам банк фінансаваў набыццё сістэмы праслухоўвання для Мінска. Карацей кажучы, сістэма працуе такім чынам: у камп'ютэр заносіцца ўзор голасу, і калі такі голас тэлефануе на любы з мінскіх тэлефонаў, гэта адразу бачна на камп'ютэры. Тамара Віннікава гаворыць, што пасля яе арышту такія самыя сістэмы маглі быць набытыя і для абласных цэнтраў, бо, паводле яе дадзеных, голас Захаранкі засеклі ў Гомельскай вобласці – ужо пасля знікнення. У гэтым годзе, 2000-м.

Я спытаў у яе: «Захаранка тэлефанаваў маці?» Віннікава мне адказала, што не. Камусьці яшчэ тэлефанаваў.

Асабіста я лічу, што Віннікава не такі непрыстойны чалавек, каб казаць няпраўду. Калі яна кажа: «Мне чамусьці здаецца, што яны жывыя» – напэўна, у яе ёсць нейкія факты. Яна мне гэтых фактаў не прадаставіла. Я спрабаваў выцягнуць з яе ўсё, што мог, але ў мяне былі толькі ўскосныя доказы.

Без дыктафона яна распавяла мне, што ў зніякненнях вінаватыя былі кіраўнік справамі адміністрацыі прэзідэнта Іван Ціцянкоў, ягоная фірма «Тайм-Інвест». І Ю.Захаранка, і В.Ганчар збіралі дакументы па гэтай фірме – ужо пасля адстаўкі Ганчара і пасля звальнення Захаранкі. Яны збіралі інфармацыю незалежна адзін ад аднаго. У абодвух былі пэўныя дакументы, якія кампраметавалі фірму «Тайм-Інвест», І.Ціцянкова, відаць, у час прэзідэнцкіх выбараў 1994 года.

Віннікава ўпэўненая, што і Ганчар, і Захаранка гэтыя дакументы атрымалі. У тых, хто іх захапіў, хто іх утрымлівае, ёсць пэўная зацікаўленасць не выпускаць іх з гэтымі дакументамі – і ў той жа час пакідаць іх жывымі, таму што ў адваротным выпадку дакументы з'явяцца на паверхні. Але канкрэтных фактаў Віннікава не назвала.

– *Як ты лічыш, а ў самой Віннікавай гэтыя дакументы ёсць? Ці ёсць у яе дасье, кампраматы?*

– Я ўпэўнены, што ў Віннікавай вельмі вялікае дасье на ўсіх, бо яна мне столькі ўсяго расказвала! Натуральна, што яна не казала ўсяго, але я мяркую, што такое дасье – таксама адна з гарантыяў яе бяспекі. Віннікава кажа, што на яе дагэтуль палююць, таму яна захоўвае ў таямніцы тое месца, дзе яна знаходзіцца. Хоць шмат хто яго ўжо ведае, і тэлефон вядомы... Калі я спытаўся ў Віннікавай: «Тамара Дзмітрыеўна, ці даваць мне Ваш тэлефон А.Лукашэнку, калі ён раптам захоча паразмаўляць з Вамі?», яна мне адказала: «Ды ёсць у яго мой тэлефон».

Дарэчы, наша сустрэча пачалася з таго, што яна мяне запытала: «Юра, а вы не кілер?» На што я адказаў: «Не, Тамара Дзмітрыеўна, я сёння забыў той парасон, якім мусіў Вас укалоць».

Яшчэ адзін цікавы момант. Па вяртанні я чакаў трох званкоў. Ад жонкі Ганчара, жонкі Захаранкі і з пракуратуры. Пракуратура мне не званіць, жонка Ганчара мне не званіць. Першы званок быў ад жонкі Івана Красоўскага – бізнесмена, які знік разам з Ганчаром. Мы з ёй сустрэліся, я ёй даў тэлефон Віннікавай, але яна вырашыла, што пакуль, відаць, не будзе тэлефанаваць ёй. Бо пра Красоўскага мы з Віннікавай не размаўлялі. Яна сама таксама не заяўляла пра Красоўскага. І вось у гэты аўторак у рэдакцыю «Народнай волі» прыйшлі жонка і дачка Юрыя Захаранкі. Я ім таксама даў тэлефон, яны прачыталі мой артыкул, і ім распавёў некаторыя дэталі, якія былі не для друку. Відаць, яны будуць тэлефанаваць Віннікавай крыху пазней. Зінаіда Ганчар пакуль да мяне не звярталася.

– *А што пракуратура?*

– А пракуратура мяне нікуды не выклікае. У мінулы чацвер здымкі мяне і Віннікавай былі ўжо надрукаваныя ў Мінску – і нічога... Па яе адрасе электроннай пошты можна ясна зразумець, у якой краіне яна знаходзіцца. Я не буду называць гэты адрас, але ён заканчваецца на пэўную камбінацыю з двух літараў, якое лёгка вызначае гэтую краіну. Калі спецслужбы ўзялі пасланне з маёй скрыні – яны мусяць ведаць, што гэта за краіна. Такім чынам, А.Бажэлка маніць, калі кажа на прэс-канферэнцыях, што месцазнаходжанне Віннікавай невядомае. Але чаму яны ў такім выпадку перадаюць следчыя матэрыялы А.Зімоўскаму, пакуль справа не закрытая? ■

Гутарыў
Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

Фота «Ю С Ньюс» (www.yusnews.com)

Тамара Віннікава знаёміцца з беларускай прэсай

НАВУКА

Мецэнаты Вялікага Княства, якіх зараз так не стае

Кірэй МАНУЙЛАЎ

Польскі інстытут у Мінску разам з Інстытутам мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Акадэміі навук Беларусі з 15 па 19 чэрвеня ў Слоніме арганізуюць Міжнародную навуковую канферэнцыю «Магнаты Вялікага Княства Літоўскага як мецэнаты культуры». Удзел у ёй возьмуць навукоўцы з усіх 5 краінаў, чые тэрыторыі калісьці ўваходзілі ў ВКЛ, – Беларусі, Украіны, Літвы, Расіі і Польшчы.

Палац Сапегаў у Дзярэчыне

Мэтай канферэнцыі стане ўвядзенне ў навуковае абарачэнне новых матэрыялаў пра помнікі культуры, звязаныя з мецэнацкай дзейнасцю вядомых арыстакратычных сем'яў Беларусі. Арганізатары спадзяюцца, што гэтая ініцыятыва паспрыяе працэсу аднаўлення і музеефікацыі сядзібаў-цэнтраў магнацкай культуры. Разам з тым ставіцца задача ў перспектыве ператварыць канферэнцыю з музычна-канцэртнай часткай у сталы фестываль, які мусіць праходзіць у Слоніме два разы на год, што значна ажывіць культурніцкае жыццё горада. Выбар Слоніма як месца правядзення канферэнцыяў невыпадковы – гэта невялікі горад (73 тыс. жыхароў), які, аднак, захаваў традыцыйныя для беларускага места архітэктурна-планіровачнае асяроддзе і ў некаторай ступені лад жыцця. У нас ужо ёсць падобны досвед, калі праз правядзенне навукова-артыстычных імпрэзаў ператварыліся ў сучасныя культурныя цэнтры Нясвіж і Полацк.

Вось што гаворыць пра канцэпцыю канферэнцыі мастацтвазнаўца Аляксей Хадыка: «Да нядаўняга часу ў Беларусі існавала і настойліва падтрымлівалася меркаванне, што ад часоў Люблінскай уніі 1569 года толькі ніжэйшыя слаі грамадства захоўвалі аўтэнтызм нацыянальных культураў у Вялікім Княстве Літоўскім, а арыстакратыя быццам бы паступова губляла нацыянальныя рысы і прыярытэты.

Але гістарычныя факты відавочна паказваюць, што беларуска-літоўская арыстакратыя па-ранейшаму лічыла сябе гаспадыняй краіны – ВКЛ, імкнучыся падтрымліваць асновы яго нацыянальнай своеасаблівасці. Насуперак «лацінізацыі» і «паланізацыі», іх дзяржаўніцкая свядомасць не толькі не згасала, але ва ўмовах больш цеснага палітычнага яднання з Каронай у рамках Рэчы Паспалітай кампенсавалася намаганнямі ў галіне культуры... У імя славы музаў квітнелі сядзібы – Слонім Агінскіх, Ружаны, Дзярэчын (непадалёк ад Слоніма. – К.М.) і Глуск Сапегаў і Палубінскіх, Нясвіж і Біржы Радзівілаў, Бачэйкава Цеханавецкіх і іншыя». ■

КНІГАРНЯ

Тысяча гадоў беларускай бюракратыі

Павел ЖАЎНА

Анатоль Цітоў. Сфрагістыка і геральдыка Беларусі. Ілюстраваны курс лекцый. Мн., 1999

Для тых, хто хоць неяк цікавіцца беларускай старасветчынай імя аўтара кнігі, Анатоля Цітова, служыць гарантыяй цікавага зместу і дакладнай фасталогіі. Менавіта выдатныя кнігі Цітова «Геральдыка беларускіх гарадоў», «Геральдыка беларускіх местаў», «Пячаткі старажытнай Беларусі» сталі бестселерамі адразу пасля выдання.

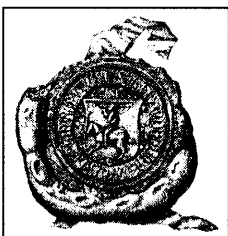
Цітову належыць і мноства часопісных публікацыяў на тэмы старадаўніх беларускіх гербаў і пячатак. Навука, якая вывучае пячаткі, называецца ў перакладзе з грэчаскай мовы сфрагістыкай. Паколькі пячатка амаль заўсёды злучаная з гербам (ці з раўназначным сімвалам), дык новая кніга Цітова, па сутнасці, аглядае гісторыю выкарыстання пячатак на Беларусі ў афіцыйных ці юрыдычных мэтах. Змест кнігі складаюць лекцыі, прачытаныя аўтарам у БДУ ды іншых навучальных установах рэспублікі. Можна казаць, што – фармальна гэта падручнік па дзвюх модных цяпер дысцыплінам. На справе – гэта бадай першая кніга на Беларусі, прызначаная папулярна пазнаёміць шырокую аўдыторыю з прасторамі сфрагістыкі і геральдыкі, з шэрагам старадаўніх выданняў па геральдыцы, з рознымі звычаямі, сёння цалкам пазабытымі. Прыкладам, раней на Беларусі існаваў звычай ламаць пячатку на труне нябожчыка, што сімвалізавала знікненне ягоных юрыдычных правоў пры адыходзе на той свет.

Нашая сфрагістыка пачынае адлік свайго існавання ад пячаткі полацкага князя Ізяслава Уладзіміравіча, сына Рагнеды. Як вядома, князь памёр у 1001 годзе. Ад той першай князскай адзнакі ўлады праз цэлае тысячагоддзе пячатка служыла знакам індывідуальнасці ўладара, адлюстроўвала ягоны статус.

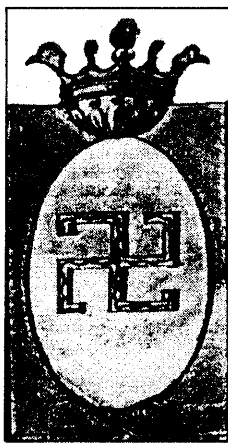
Бліжэй да нашых дзён, з развіццём дэмакратычных (бюракратычных) тэндэнцыяў, пячатка страчвае прыналежнасць індывіду і робіцца адзнакай супольнасці (суполак, таварыстваў і г. д.) Гэта паўплывала на выкарыстанне часцяком вельмі штучнай сімволікі. Прыкладам, пячатка менскага каапэратыўнага таварыства птушкаводаў мела ў цэнтры, дзе мы прызвычаіліся бачыць герб, графічную выяву курыцы.

Да месца зазначыць, што гэтае выданне багата праілюстраванае. Анатоль Цітоў аздобіў кнігу 236 ілюстрацыямі пячатак і гербаў, многія з якіх чытач убачыць упершыню. Прыкладам, старажытныя гербы на пячатках у выглядзе свастыкі (пячатка ад 1592 года пінскага лаўніка Лышковіча, віленскага мешчаніна Бяляя, родавы герб Барэйкаў і г. д.) За багаццем ілюстрацыйнай часткі стаіць вялікая праца даследчыка. Можна зразумець ягоныя пачуцці, зафіксаваныя на адвароце тытульнай старонкі, дзе аўтар папярэджвае, што «нічога з кнігі не можа быць передрукавана або скапіравана ў якой-небудзь форме... без адпаведнага дазволу аўтара», асабліва гэта тычыцца малюнкаў і фотаздымкаў. Сапраўды, мы не надта звыклыя абцяжарваць сябе павагаю да аўтарскага права і здабываем за хвіліну тое, на што другі чалавек затраціў жыццё.

Знаёмства з гэтай ёмістай кнігай дае адчуць, які вялікі пласт гісторыі мае Беларусь, як тут развівалася юстыцыя, як ствралася і трымалася нашая дзяржаўнасць. Без бюракратыі не бывае дзяржавы, а бюракратыі не бывае без належных адзнакаў. Калі хто мае сумнеў у беларускай дзяржаўнасці, якая пачынаецца з ранняга сярэднявечча, няхай зазірне ў гэтае выданне. ■

Пячатка вялікага кн. Аляксандра (1501г.)

Пячатка менскага таварыства птушкаводаў (1924г.)

Герб роду Барэйкаў

Китай вступает в ВТО

Еще 1.3 миллиарда людей вовлекаются в поток международной экономики

Джеффри САКС,
профессор экономики и директор Центра международного развития, Гарвард

Наконец Америка и Европа сошлись во мнениях о принципах экономических реформ в Китае, что позволит Китаю присоединиться ко Всемирной Торговой Организации (*World Trade Organization*). Основываясь на этой договоренности, Китай должен получить свое членство к концу текущего года. Эту эпохальную перемену в отношении Китая к остальному миру можно смело соотнести с событиями, произошедшими пять веков назад.

Для экономистов и историков, хорошо осведомленных в китайской проблематике, позиция этой страны в мире является загадкой. Например, трудно ответить на простой вопрос: почему Китай сегодня беден? Почему тут ВНП составляет на человека в среднем около 3.200 долларов в сравнении с 25.000 в США и Европе (расчет произведен на основе усредненных цен). Загадка кроется и в том, что между 550 и 1500 годами китайская цивилизация была ведущей в мире в областях техники и экономики. Вокруг темы продолжающегося упадка Китая на протяжении последних 500 лет ведутся бурные полемики историков.

Шесть веков назад, в начале 15-го века, Китай мог гордиться техническими новшествами, которых едва «коснулся» остальной мир – компас, навигационные навыки, печатающая машина, взрывчатое вещество. Китай как объединенное государство существовал на протяжении 1500 лет, и культура его государственности была достаточно изысканной. Вероятно, наиболее значительным достижением в начале 15-го столетия явились экспедиции китайского флота, имеющего корабли внушительных размеров, по маршрутам Юго-Восточной Азии, к берегам Индии и даже (между 1405 и 1431 годами) к Восточной Африке. В наши дни археологи находят следы китайского фарфора в Кении и Танзании.

Позже лидерство Китая ослабло. Мое видение этого ослабления, перевешивающее все остальные доводы, таково, что Китай отвернулся от мира. В 1430-х годах морские экспедиции Китая прекратились, флот был расформирован. Имперский суд из-за финансовых ограничений и угрозы набегов кочевников из Центральной Азии переместил столицу в глубину материка, в Пекин, и начал изоляцию государства с перспективой на будущие столетия. Постановления следовали одно за другим, уничтожая верфи, закрывая порты, запрещая китайцам покидать материк. Торговля и обмен товарами продолжались на самом минимальном уровне. Китай односторонне отказался от своей роли в мире.

В своей книге «Благосостояние Наций» (1776 г.) Адам Смит описал Китай как богатую цивилизацию, чье развитие заторможено вследствие архаичного закона о торговой изоляции. Он заметил, что китайцы относились к международной торговле «с крайним презрением». В то время как Китай удалился в «укрытие», Европа расширяла свое влияние в мире. Открытие европейцами морского пути в Азию (вокруг юга Африки) и американских континентов Смит назвал двумя величайшими вехами мировой истории. Эти события положили начало глобализации, но лидерство захватила Европа, а не Китай.

Китай сам растратил свой экономический и технический потенциал, этому никак не способствовала внешняя сила. Когда Европа и Китай столкнулись в Опиумной войне 1839 – 1842 годов, технологически развитая Европа превосходила Китай военной мощью, и Китай был вынужден пойти на ряд унизительных уступок. Императорская династия пала в 1911 году под влиянием внешнего давления и из-за необходимости перемен внутри страны. Изменения, однако, не прошли гладко. Падение династии предшествовало междоусобным распрям, а затем вторжению Японии в 30-х годах, тридцатилетнему диктаторскому режиму Мао Цзэдуна вместе с его компартией после Второй мировой войны.

Только с приходом к власти Дэн Сяопина в 1978 году Китай вновь открылся миру. Конечно, Дэн был заинтересован в экономических реформах, а не в политических преобразованиях. Но преобразования 1980-90-х годов можно назвать экстраординарными по всем параметрам. Впервые за нескольков веков Китай поддержал политику свободной торговли с остальным миром.

Факт вступления Китая в ВТО, как только Китай формально признает открытую торговлю и всеобщие правила международной экономики, консолидирует реформы, начатые в 1978 г., и закрепит за государством место суверенного и равноправного члена мирового сообщества.

Камнем преткновения для критиков свободной торговли с Китаем является устройство его политической системы. Ведь в такой форме – авторитарной по своей сути – она доминировала на протяжении двух тысячелетий. Понятно, что только такого рода государство могло «закрыть» себя на столетия действием единого указа, и что только при такой системе могла возникнуть проблема голода, практиковаться неэффективная экономическая политика и произойти культурная деградация, охарактеризовавшая период правления Мао.

Движение Китая к открытости – это курс на создание более свободного и гибкого общества. Молодое поколение китайцев и те, кто последуют за ним, будут желать и требовать политических свобод для самореализации в условиях больших экономических возможностей и участия в мировых событиях. В следующие несколько десятилетий благодаря открытию Китая миру мы увидим Китай открытым и для демократии – благо для Китая, это благо для всех нас. ■

P. S.

В 1997 году Народная армия Китая вошла в Гонконг. Теперь Китай входит во Всемирную Торговую Организацию

ТЭНДЭНЦЫІ

У Беларусі жанчынам лепш, чым мужчынам

Самая вялікая ў свеце розніца паміж чакаемай працягласцю жыцця у «поўным здароўі» мужчын і жанчын усталявалася ў Беларусі. Аб гэтым сведчыць справаздача Сусветнай арганізацыі аховы здароўя (СААЗ), у якой разглядаецца сярэдняя чакаемая працягласць жыцця жыхароў розных краінаў. Індэкс сярэдняй чакаемай працягласці жыцця з папраўкай на хваробы вылічваецца такім чынам, што час хваробаў «узважваецца» ў адпаведнасці з цяжкасцю захворвання і аднімаецца ад сярэдняй чакаемай працягласці жыцця. Пры гэтым, калі беларускія жанчыны ў сярэднім могуць чакаць 67,2 года «поўнага здароўя», дык для беларускіх мужчын гэты паказчык складае 56,2 года – істотная розніца ў 11 гадоў. Следам за Беларуссю, найвялікшая па гэтым індэксе розніца паміж мужчынамі і жанчынамі ў Расіі (10,3 года), Латвіі (10,1), Эстоніі (10,0) і Казахстане (9,7). Эксперты СААЗ тлумачаць такую вялікую розніцу ў краінах былога СССР высокім узроўнем спажывання алкаголю сярод мужчын, што вядзе да высокіх паказчыкаў няшчасных выпадкаў, гвалтоўных злачынстваў.

У агульным спісе Беларусь займае 83-е месца ў свеце — немаўля, народжанае сёння ў Беларусі, можа разлічваць у сярэднім на 61,7 года жыцця ў «поўным здароўі». Найлепшы паказчык у Японіі — 74,5 года, найгоршы ў афрыканскай краіны Сьера-Леонэ – 25,9 года. ■

АСПЕКТЫ

Насилие в семьях сохраняется

Как говорится в последнем докладе Детского фонда ООН (ЮНИСЕФ), мировое сообщество смогло добиться незначительного прогресса в борьбе с одной из острейших проблем – насилием в семьях.

В выпущенном ЮНИСЕФ «Глобальном дайджесте насилия в семьях» утверждается, что насилие в семье продолжает подрывать права женщин и девочек во всех странах мира, а в ряде стран этому виду насилия подвергается каждая вторая женщина. Вследствие насилия в семьях, которое не зависит от культуры, класса, образования, доходов, этнической принадлежности и возраста, 60 миллионов женщин вообще не учитываются статистическими органами стран мира. Они являются жертвами своих семей: погибают от прямого или неумышленного насилия только потому, что являются женщинами.

В докладе ЮНИСЕФ предлагаются пути немедленной помощи жертвам насилия. Она призывает к осуществлению интегрированного подхода и к вмешательству различных секторов гражданского общества, включая лидеров общин и религиозных образований, а также обеспечение «безопасности» женщин посредством повышения юридической грамотности, образования и предоставления возможностей для занятости. ■

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец – рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка» (г.Мінск, 1-шы Загарадны завулак, 3) Заказ 1785 Нумар падпісаны ў друк 15/06/2000 (15:00) Наклад – 9.790